ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2017/1797

od 23. svibnja 2017.

o programima potpore SA.42393 (2016/C) (ex 2015/N) koji je Njemačka provela za određene krajnje potrošače (smanjena dodatna pristojba za kogeneraciju) i SA.47887 (2017/N) koji Njemačka namjerava provesti kako bi proširila program potpore za kogeneraciju u pogledu kogeneracijskih postrojenja koja se upotrebljavaju u zatvorenim mrežama

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2017) 3400)

(Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je zainteresiranim stranama uputila obavijest da dostave svoje primjedbe ([1]) i uzimajući u obzir njihove primjedbe,

uzimajući u obzir i Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 3.,

budući da:

1. POSTUPAK

(1) Njemačka tijela prijavila su 28. kolovoza 2015. Komisiji nacrt Zakona o reformi Zakona o kogeneraciji toplinske i električne energije (*Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz*, „KWKG iz 2016. kako je prijavljen"), koji je zatim donesen 21. prosinca 2015. KWKG-om iz 2016. zamijenjen je Zakon o kogeneraciji toplinske i električne energije od 19. ožujka 2002. („KWKG iz 2002.").

(2) Komisija je dopisom od 24. listopada 2016. („Odluka o pokretanju postupka") obavijestila njemačka tijela da je odobrila potporu za kogeneracijska postrojenja, skladišne sustave i mreže centraliziranog grijanja/hlađenja koja se dodjeljuje u skladu s KWKG-om iz 2016. kako je prijavljen, ali da je odlučila pokrenuti postupak utvrđen člankom 108. stavkom 2. Ugovora u pogledu smanjenja dodatne pristojbe za kogeneraciju za određene krajnje potrošače koja su dodijeljena u skladu s KWKG-om iz 2016. kako je prijavljen.

(3) Odluka o pokretanju postupka objavljena je u *Službenom listu Europske unije* ([2]). Komisija je pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe u pogledu mjera potpore.

(4) Komisija je zaprimila primjedbe zainteresiranih strana. Proslijedila ih je njemačkim tijelima, koja su dobila priliku odgovoriti na njih te su njihove primjedbe zaprimljene 13. siječnja 2017. u dopisu s istim datumom.

(5) Njemačka tijela svoje su primjedbe o Odluci o pokretanju postupka dostavila 10. studenoga 2016. Nastavno na zahtjeve za informacije od 6. veljače 2017., 29. ožujka 2017. i 28. travnja 2017. dostavila su dodatne informacije 10. veljače 2017., 31. ožujka 2017. i 2. svibnja 2017.

(6) Njemačka tijela isto su tako obavijestila Komisiju da su odredbe kojima se uređuju dodatna pristojba za kogeneraciju i njezina smanjenja za određene krajnje potrošače koje su bile predmet službenog istražnog postupka izmijenjene Zakonom od 22. prosinca 2016. o izmjeni odredaba o proizvodnji električne energije iz kogeneracije i za vlastitu potrošnju (*Gesetz zur Änderung der Bestimmungen zur Stromerzeugung aus Kraft-Wärme-Kopplung und zur Eigenerzeugung*, „Zakon od 22. prosinca 2016.").

([1]) SL C 406, 4.11.2016., str. 21.

([2]) Odluka Komisije od 24. listopada 2016. o državnoj potpori SA.42393 (2016/C) (ex 2015/N) – Njemačka – Reforma potpore kogeneraciji u Njemačkoj – Poziv na podnošenje primjedaba u skladu s člankom 108. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 406 od 4.11.2016., str. 21.)

(7) Njemačka tijela prijavila su 29. ožujka 2017. Komisiji planiranu izmjenu potpore za kogeneracijska postrojenja koju je Komisija odobrila 24. listopada 2016. Prijava te izmjene registrirana je pod oznakom SA.47887 (2017/N). Njemačka tijela dostavila su dodatne informacije 3. travnja 2017. Prethodna ocjena te izmjene u skladu s člankom 108. stavkom 3 UFEU-a i člankom 4. Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 ([3]) uključena je u ovu odluku (odjeljak 7.).

(8) U okviru obaju postupaka njemačka tijela obavijestila su Komisiju 25. travnja 2017. da iznimno prihvaćaju donošenje i prijavu odluke u obama predmetima SA.42393 i SA.47887 na engleskom jeziku.

2. DETALJAN OPIS MJERE POTPORE U POGLEDU KOJE JE POKRENUT SLUŽBENI ISTRAŽNI POSTUPAK (SMANJENE DODATNE PRISTOJBE ZA KOGENERACIJU)

2.1. Predstavljanje KWKG-a iz 2016.: ciljevi i kontekst

(9) Cilj je KWKG-a iz 2016. (kako je prijavljen i kako je izmijenjen) poboljšati energetsku učinkovitost proizvodnje energije u Njemačkoj povećanjem neto proizvodnje električne energije iz kogeneracijskih postrojenja na 110 TWh godišnje do 2020. i na 120 TWh godišnje do 2025. u odnosu na trenutačnu godišnju proizvodnju od 96 TWh. Njemačka tijela očekuju da će se takvim povećanjem pridonijeti dodatnom smanjenju emisija CO_2 za 4 milijuna tona do 2020. u sektoru električne energije jer je u Njemačkoj proizvodnja električne energije iz kogeneracijskih postrojenja odvojena od proizvodnje toplinske i električne energije u elektranama na ugljen. Dio je drukčijih mjera donesenih u okviru energetske tranzicije (*Energiewende*).

(10) U skladu s KWKG-om iz 2016. potpora se dodjeljuje za nova, modernizirana i prilagođena visokoučinkovita kogeneracijska postrojenja ([4]). Isto tako, kako bi postojeća postrojenja u sektoru centraliziranog grijanja zadržala sadašnju razinu proizvodnje od 15 TWh godišnje i, ako je moguće, ponovno ostvarila prijašnju razinu od 20 do 22 TWh godišnje, Njemačka dodjeljuje potporu za postojeća plinska kogeneracijska postrojenja u sektoru centraliziranog grijanja do 2019. KWKG-om iz 2016. nadalje se podupiru novi skladišni sustavi grijanja/hlađenja ili prilagođeni skladišni sustavi jer se njima povećava fleksibilnost kogeneracijskih postrojenja i stoga mogu pridonijeti daljnjem smanjenju emisija CO_2 u sektoru električne energije. Naposljetku, potpora se može dodijeliti za izgradnju ili proširenje mreža za grijanje/hlađenje jer se upotrebom kogeneracijskih postrojenja za centralizirano grijanje povećava energetska učinkovitost sustava. Komisija je sve navedene mjere potpore odobrila u svojoj Odluci o pokretanju postupka ([5]).

(11) KWKG iz 2016. kako je prijavljen stupio je na snagu 1. siječnja 2016. Njime nije suspendirano stupanje na snagu odredaba o dodatnoj pristojbi i njezinim smanjenjima. Zakon od 22. prosinca 2016. o izmjeni odredaba o dodatnoj pristojbi za kogeneraciju i njezinim smanjenjima za određene krajnje potrošače („KWKG iz 2016. kako je izmijenjen") stupio je na snagu 1. siječnja 2017.

(12) KWKG-om iz 2002., koji je zamijenjen KWKG-om iz 2016., već su se nastojali ostvariti ciljevi zaštite klime i okoliša te energetske učinkovitosti. Konkretno, njime je već bilo predviđeno plaćanje premije operatorima kogeneracijskih postrojenja kako bi se emisije CO_2 u Njemačkoj smanjile za 10 milijuna 2005. i najmanje 20 milijuna 2010. (u odnosu na 1998.). Premija je utvrđena KWKG-om iz 2002. i plaćala se povrh cijene postignute za prodaju električne energije. Potpora u skladu s KWKG-om iz 2002. financirala se i iz dodatne pristojbe (dalje u tekstu i „dodatna pristojba za kogeneraciju"), a KWKG-om iz 2002. propisana su smanjenja te dodatne pristojbe za određene krajnje potrošače. Međutim, KWKG iz 2002. nije prijavljen Komisiji u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a.

2.2. Dodatne pristojbe za kogeneraciju i smanjenja za određene krajnje potrošače

2.2.1 *Uobičajena dodatna pristojba za kogeneraciju i smanjenja za određene krajnje potrošače u skladu s KWKG-om iz 2016.*

(13) Potpora za kogeneracijska postrojenja, skladišne sustave i mreže centraliziranog grijanja/hlađenja financira se iz dodatne pristojbe za električnu energiju koja se krajnjim potrošačima isporučuje javnom električnom mrežom ili zatvorenom distribucijskom mrežom („dodatna pristojba za kogeneraciju"). Naplaćuju je mrežni operatori kao dodatak mrežnim pristojbama. U KWKG-u iz 2016. navodi se kao *KWKG-Umlage* (vidjeti članak 26. stavak 1. KWKG-a iz 2016.). Mrežni operatori moraju voditi odvojene račune za naplaćenu dodatnu pristojbu za kogeneraciju (članak 26. stavak 1. KWKG-a iz 2016. kako je prijavljen i članak 26. stavak 3. KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen).

([3]) Uredba Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 248, 24.9.2015., str. 9.).
([4]) Kogeneracijska postrojenja na ugljen i lignit isključena su iz potpore u skladu s KWKG-om iz 2016.
([5]) Vidjeti bilješku 1.

(14) Operatori prijenosnih sustava svake godine izračunavaju iznos dodatne pristojbe za kogeneraciju kao jedinstvenu stopu po kWh električne energije isporučene krajnjim potrošačima koji su priključeni na javnu električnu mrežu ili zatvorene distribucijske mreže.

(15) Člankom 27.b KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen propisano je da se za skladištenu električnu energiju dodatna pristojba za kogeneraciju plaća kad se električna energija povlači iz skladišnog sustava, a ne kad se u njega pohranjuje.

(16) Međutim, određene kategorije krajnjih potrošača imaju koristi od smanjene stope utvrđene u skladu s KWKG-om iz 2016. Za krajnje potrošače čija je godišnja potrošnja veća od 1 GWh („krajnji potrošači kategorije B") KWKG-om iz 2016. kako je prijavljen utvrđena je najveća dodatna pristojba za kogeneraciju u iznosu od 0,04 eurocenta/kWh. Druga kategorija krajnjih potrošača koji imaju koristi od smanjene stope za kogeneraciju jesu oni koji djeluju u proizvodnom sektoru, koji troše više od 1 GWh i čiji trošak električne energije čini više od 4 % prometa („krajnji potrošači kategorije C"). Za potonju kategoriju krajnjih potrošača KWKG-om iz 2016. kako je prijavljen utvrđena je najveća dodatna pristojba za kogeneraciju u iznosu od 0,03 eurocenta/kWh (članak 26. stavak 2. KWKG-a iz 2016. kako je prijavljen). Krajnji potrošači koji plaćaju punu dodatnu pristojbu za kogeneraciju jesu „krajnji potrošači kategorije A".

(17) Stope dodatne pristojbe za kogeneraciju (u eurocentima/kWh) ([6]) koje su se primjenjivale 2016. u skladu s KWKG-om iz 2016. kako je prijavljen navedene su u Table 1tablici 1. u nastavku.

Tablica 1.

Stope dodatne pristojbe za kogeneraciju 2016.

Kategorija A	Kategorija B	Kategorija C
0,445	0,04	0,03

(18) Na temelju predviđanja ([7]) operatora prijenosne mreže za utvrđivanje dodatne pristojbe za kogeneraciju 2016. ([8]) njemačka tijela dostavila su sljedeće brojke iz kojih je vidljiva relativna veličina svake kategorije i važnost smanjenja.

Tablica 2.

Relativni udio svake kategorije krajnjih potrošača u potrošnji i u financiranju kogeneracije

	Ukupno	Kat. A	Kat. B	Kat. C
Predviđena potrošnja u GWh	485 149	259 748	143 883	81 518
Udio u ukupnoj potrošnji	100 %	53,54 %	29,66 %	16,80 %
Dodatna pristojba za kogeneraciju 2016. (eurocenti/kWh), zaokruženo		0,445	0,04	0,03
Predviđena dodatna pristojba za kogeneraciju (ukupno u milijunima EUR)	1 239	1 157	58	24
Udio u ukupnom prihodu	100 %	93 %	5 %	2 %
Pretpostavljena ([1]) dodatna pristojba za kogeneraciju 2016. (eurocenti/kWh), zaokruženo	0,255			

([6]) Vidjeti https://www.netztransparenz.de/de/file/KWKG-Aufschlaege_2016_V01.pdf
([7]) Njemačka je navela da konačne brojke ne bi bile dostupne prije dugog semestra 2017.
([8]) Predviđanja su dostupna na *web*-mjestu: https://www.netztransparenz.de/de/file/KWKG_Prognose_2016_nach_KWKG_2016_internet.pdf.

	Ukupno	Kat. A	Kat. B	Kat. C
Razlika u odnosu na pretpostavljenu dodatnu pristojbu za kogeneraciju		– 0,19 ([2])	0,215 ([3])	0,225 ([4])
Korist (u milijunima EUR), zaokruženo		– 494	310	184

([1]) Pretpostavljena dodatna pristojba za kogeneraciju jest dodatna pristojba koja bi se primjenjivala na sve korisnike kad krajnji potrošači kategorija B i C ne bi imali koristi od smanjenja.
([2]) Kad krajnji potrošači kategorija B i C ne bi imali koristi od smanjenja, dodatna pristojba za kogeneraciju za krajnje potrošače kategorije A bila bi niža za 0,19 eurocenta/kWh.
([3]) Kad krajnji potrošači kategorija B i C ne bi imali koristi od smanjenja, dodatna pristojba za kogeneraciju za krajnje potrošače kategorije B bila bi viša za 0,215 eurocenta/kWh (u odnosu na pretpostavljenu dodatnu pristojbu za kogeneraciju).
([4]) Kad krajnji potrošači kategorija B i C ne bi imali koristi od smanjenja, dodatna pristojba za kogeneraciju za krajnje potrošače kategorije C bila bi viša za 0,225 eurocenta/kWh (u odnosu na pretpostavljenu dodatnu pristojbu za kogeneraciju).

(19) Smanjenja dodatnih pristojbi za kogeneraciju uvedena su KWKG-om iz 2002. Za krajnje potrošače čija je godišnja potrošnja veća od 100 000 kWh („krajnji potrošači kategorije B”) KWKG-om iz 2002. utvrđena je najveća dodatna pristojba za kogeneraciju u iznosu od 0,05 eurocenta/kWh. Za krajnje potrošače koji djeluju u proizvodnom sektoru, koji troše više od 100 000 kWh i čiji trošak električne energije čini više od 4 % prometa („krajnji potrošači kategorije C”) KWKG-om iz 2002. utvrđena je najveća dodatna pristojba za kogeneraciju u iznosu od 0,025 eurocenta/kWh.

2.2.2. *Dodatna pristojba za kogeneraciju i smanjenja u skladu s KWKG-om iz 2016. kako je izmijenjen 22. prosinca 2016.*

(20) Njemačka tijela navela su da će se od 1. siječnja 2017. smanjenja dodjeljivati samo velikim potrošačima električne energije koji imaju pravo na smanjenja dodatne pristojbe u skladu s EEG-om (odnosno dodatne pristojbe koja se u Njemačkoj naplaćuje za električnu energiju kako bi se financirala potpora za obnovljivu energiju u skladu s EEG-om) na temelju članka 63. stavka 1. Zakona o obnovljivoj energiji (*Erneuerbare-Energien-Gesetz*, EEG iz 2014. ([9])) u vezi s člankom 64. EEG-a (vidjeti članak 27.a KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen). Taj zahtjev podrazumijeva:

(a) da poduzetnik mora pripadati jednom od sektora navedenih u Prilogu 4. EEG-u;

(b) da je poduzetnik sam potrošio najmanje 1 GWh električne energije za koju se plaća dodatna pristojba u skladu s EEG-om u posljednjoj financijskih godini na predmetnom potrošačkom mjestu;

(c) da se predmetni poduzetnik može na predmetnom potrošačkom mjestu svrstati u jedan od sektora iz Priloga 4. EEG-u;

(d) da je poduzetnik ostvario električni intenzitet od:

— 14 % za poduzetnike uvrštene na prvi popis Priloga 4. EEG-u,

— 20 % za poduzetnike uvrštene na drugi popis Priloga 4. EEG-u;

(e) da poduzetnik mora imati uspostavljen certificirani sustav upravljanja energijom ili okolišem. Ako troši manje od 5 GWh, može upotrijebiti alternativne sustave za poboljšanje energetske učinkovitosti;

(f) da se električni intenzitet poduzetnika izračunava kao omjer između troškova električne energije i aritmetičke sredine bruto dodane vrijednosti („BDV”) tijekom posljednje tri zatvorene obračunske godine. Relevantni troškovi električne energije odgovaraju pretpostavljenoj potrošnji električne energije poduzetnika pomnoženoj s pretpostavljenom cijenom električne energije. Pretpostavljena potrošnja električne energije odgovara aritmetičkoj sredini tijekom posljednje tri zatvorene obračunske godine ([10]). Pretpostavljena cijena električne energije odgovara prosječnoj maloprodajnoj cijeni električne energije koja se primjenjuje na poduzetnike sa sličnom razinom potrošnje električne energije.

([9]) EEG iz 2014. dostupan je na *web*-mjestu: http://www.gesetze-im-internet.de/eeg_2014/ EEG iz 2014. objavljen je u njemačkom Službenom listu 24. srpnja 2014. (BGBl I 2014 br. 33, str. 1066.)
([10]) Tu metodologiju određivanja električnog intenziteta poduzetnika Komisija je odobrila u predmetima državne potpore SA.38632 i SA.44679 (vidjeti Odluku Komisije od 23. srpnja 2014. o državnoj potpori SA.38632 (2014/N) – Njemačka – EEG iz 2014. (SL C 325 od 2.10.2015., str. 4.) i Odluku Komisije od 20. prosinca 2016. o državnoj potpori SA.44679 (2016/N) – Njemačka – Izmjena metode za određivanje električnog intenziteta u skladu s EEG-om (SL C 68 od 3.3.2017., str. 10.).

(21) Za poduzetnika koji ispunjava te uvjete dodatna pristojba za kogeneraciju ograničena je kako slijedi:

(a) za potrošnju do 1 GWh nema ograničenja, odnosno plaća se puna dodatna pristojba za kogeneraciju;

(b) za preostalu potrošnju plaća se 15 % pune dodatne pristojbe za kogeneraciju.

(22) Međutim, ukupni iznos dodatne pristojbe za sva potrošačka mjesta koja imaju koristi od smanjenja ograničen je na sljedeće postotke koji se primjenjuju na aritmetičku sredinu BDV-a poduzetnika tijekom posljednje tri zatvorene obračunske godine:

(a) 0,5 % BDV-a za poduzetnike koji su ostvarili električni intenzitet od najmanje 20 %;

(b) 4 % BDV-a za poduzetnike čiji je električni intenzitet manji od 20 %.

(23) U svakom slučaju, smanjenje dodatne pristojbe za kogeneraciju proizišlo iz ograničenja ne može dovesti do iznosa manjeg od 0,03 eurocenta/kWh za električnu energiju iznad 1 GWh.

(24) Izmijenjenim KWKG-om iz 2016. za 2017. utvrđena je puna dodatna pristojba za kogeneraciju u iznosu od 0,438 eurocenta/kWh (članak 37. KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen).

2.2.3. *Plan prilagodbe*

(25) Njemačka tijela navela su sljedeće stope dodatne pristojbe za kogeneraciju za razdoblje 2011.–2016.:

	Puna stopa (u eurocenti-ma/kWh)	Krajnji potrošači kategorije B		Krajnji potrošači kategorije C	
		(u eurocenti-ma/kWh)	% pune stope	(u eurocenti-ma/kWh)	% pune stope
2011.	0,03	0,03	100	0,025	83
2012.	0,002	0,05	2 500	0,025	1 250
2013.	0,126	0,06	48	0,025	20
2014.	0,178	0,055	31	0,025	14
2015.	0,254	0,051	20	0,025	10
2016.	0,445	0,04	9	0,03	7

(26) Njemačka tijela objasnila su kako je, s obzirom na to da se dodatna pristojba utvrđivala na temelju procijenjenih financijskih potreba za potporu i uz korektivni mehanizam kad su procjene bile previsoke (ili preniske), dodatna pristojba za krajnje potrošače kategorije A ponekad bila vrlo niska jer je procijenjena potpora bila niska u određenoj godini ili zbog korekcija za prethodne godine u kojima je dodatna pristojba bila previsoka. To je, na primjer, bio slučaj 2012., kad je dodatna pristojba za kogeneraciju bila niska zbog korekcije dodatne pristojbe za kogeneraciju za 2009. koja se pokazala previsokom u odnosu na stvarne brojke. Suprotno tome, dodatna pristojba za krajnje potrošače kategorije C ostala je neizmijenjena te je stoga 2012. činila veći postotak uobičajene dodatne pristojbe.

(27) Njemačka tijela predstavila su plan prilagodbe za krajnje potrošače kategorija B i C. Cilj je tog plana dodatne pristojbe za kogeneraciju koje plaćaju krajnji potrošači kategorija B i C do 2019. postupno dovesti na razinu od 100 % u slučaju korisnika koji nisu veliki potrošači električne energije i na razinu od 15 % pune dodatne pristojbe za kogeneraciju u slučaju velikih potrošača električne energije.

(28) Plan prilagodbe počinje 2011. Budući da su dodatne pristojbe koje su za 2011. i 2012. platili krajnji potrošači kategorije B ili C ukupno činile više od 100 % uobičajene dodatne pristojbe, plan prilagodbe primjenjuje se na korisnike koji nisu veliki potrošači električne energije tek od 2013. Potrošači kategorije B zapravo su za razdoblje 2013.–2016. ukupno platili više nego što se zahtijeva planom prilagodbe (21 % umjesto do 12,5 %) i stoga će se u praksi oni morati prilagoditi tek od 2017. Potrošači kategorije C prilagodit će se od 2016. jer su za razdoblje 2013.–2015. ukupno platili više nego što se zahtijeva planom prilagodbe (13 % umjesto do 12,5 %).

(29) Veliki potrošači električne energije ukupno su za razdoblje 2011.–2016. platili 15 % dodatne pristojbe za kogeneraciju. Plan prilagodbe u praksi će se na njih primjenjivati od 2017.

(30) Plan prilagodbe za 2017. i 2018. temelji se na pravilu da je dodatna pristojba dvostruko veća od prošlogodišnje, odnosno iznosit će 0,060 eurocenta/kWh ili 0,080 eurocenta/kWh 2017., ovisno o tome pripadaju li krajnji potrošači kategoriji B ili C, i 0,120 eurocenta/kWh ili 0,160 eurocenta/kWh 2018., ovisno o tome pripadaju li krajnji potrošači kategoriji B ili C. Krajnji potrošači plaćat će 2019. 100 % dodatne pristojbe. Međutim, za velike potrošače električne energije dodatna pristojba za kogeneraciju bit će ograničenja na 15 % pune dodatne pristojbe za kogeneraciju.

(31) Plan prilagodbe glasi kako slijedi:

(%)

	Krajnji potrošači kategorije B (korisnici koji nisu veliki potrošači električne energije)	Krajnji potrošači kategorije C (korisnici koji nisu veliki potrošači električne energije)	Veliki potrošači električne energije
2011.	7	7	7
2012.	8,1	8,1	8,1
2013.	9,2	9,2	9,2
2014.	10,3	10,3	10,3
2015.	11,4	11,4	11,4
2016.	12,5	12,5 (0,056 eurocenta/kWh)	12,5
2017.	18,3 (0,08 eurocenta/kWh)	13,7 (0,06 eurocenta/kWh)	13,7 (0,06 eurocenta/kWh) za prijašnje krajnje potrošače kategorije C i 15 % za prijašnje krajnje potrošače kategorije B
2018.	36,5 (0,16 eurocenta/kWh)	27,4 (0,12 eurocenta/kWh)	15
2019.	100	100	15

(32) Ako je prethodno plaćena dodatna pristojba za kogeneraciju niža od razine utvrđene u planu prilagodbe, korisnici će biti dužni platiti razliku.

(33) To je slučaj s korisnicima kategorije C koji nisu veliki potrošači električne energije. Oni će za 2016. biti dužni platiti dodatnih 0,026 eurocenta/kWh jer su umjesto 0,056 eurocenta/kWh u skladu s planom prilagodbe platili 0,03 eurocenta/kWh (vidjeti članak 36. KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen). Taj će se iznos uključiti u konačni račun za 2016. Međutim, poduzetnik neće morati platiti dodatnih 0,026 eurocenta/kWh ako ukupna vrijednost smanjenja za razdoblje 2014.–2016. nije veća od 160 000 EUR. Njemačka je navela kako se tim pragom osigurava da smanjenja ne ispunjavaju sve kriterije za državnu potporu u smislu uredbe donesene na temelju članka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 994/98 ([11]) (*de minimis*).

(34) Plan prilagodbe je od 2016. donesen u okviru Zakona od 22. prosinca 2016. (članak 36. KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen).

2.3. **Daljnji podaci o uspostavi i naplati dodatne pristojbe za kogeneraciju**

(35) Kako bi se osiguralo da su svakom mrežnom operatoru nadoknađeni dodatni troškovi proizišli iz njegove obveze plaćanja nadoknade, KWKG-om iz 2016. uspostavlja se sustav kojim se opterećenje proizišlo iz obveza kupnje i plaćanja nadoknade ravnomjerno raspoređuje među operatorima prijenosne mreže razmjerno potrošnji krajnjih potrošača koji su priključeni na njihovu mrežu ili na distribucijske mreže koje su priključene na njihove

([11]) Uredba Vijeća (EZ) br. 994/98 od 7. svibnja 1998. o primjeni članaka 92. i 93. Ugovora o osnivanju Europske zajednice na određene kategorije horizontalnih državnih potpora (SL L 142, 14.5.1998., str. 1.).

prijenosne mreže i zatim u potpunosti nadoknađuje tim operatorima s pomoću dodatne pristojbe za kogeneraciju koja je isto tako razmjerna potrošnji u njihovim mrežama (članci 26. do 28. KWKG-a iz 2016. kako je prijavljen i članak 29. KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen). Taj sustav može se sažeti kako slijedi:

(a) mrežni operatori naplaćuju dodatnu pristojbu za kogeneraciju od krajnjih potrošača koji su priključeni na njihovu mrežu;

(b) svi operatori distribucijske mreže mogu od svojih operatora prijenosne mreže zatražiti nadoknadu dodatnih troškova (proizišlih iz obveze plaćanja premija kogeneracijskim postrojenjima koja su priključena na njihovu mrežu, vidjeti uvodnu izjavu 65. Odluke o pokretanju postupka); time se opterećenje prenosi na operatore prijenosne mreže;

(c) operatori prijenosne mreže uravnotežuju financijsko opterećenje među sobom tako da svaki snosi isto opterećenje razmjerno potrošnji krajnjih potrošača koji su (izravno ili neizravno) priključeni na njihovu mrežu; potom

(d) operatori prijenosne mreže primaju nadoknadu od operatora distribucijske mreže tako da svaki mrežni operator snosi isto opterećenje razmjerno potrošnji krajnjih potrošača koji su priključeni na njihove distribucijske mreže i razmjerno naplaćenoj dodatnoj pristojbi za kogeneraciju. To konkretno znači da operatori distribucijske mreže prenose novac prikupljen od dodatne pristojbe za kogeneraciju svojim operatorima prijenosnog sustava (s obzirom na to da su u skladu s prethodno navedenom točkom (b) na njih prenijeli i cjelokupno financijsko opterećenje) ([12]).

(36) Taj je sustav zadržan u KWKG-u iz 2016. kako je izmijenjen; međutim u KWKG-u iz 2016. kako je izmijenjen objašnjen je detaljnije i jasnije. Postoji jedna razlika u pogledu načina naplate dodatne pristojbe za kogeneraciju od korisnika: nakon izmjena uvedenih Zakonom od 22. prosinca 2016. operatori prijenosnog sustava izravno naplaćuju smanjenu dodatnu pristojbu za kogeneraciju od velikih potrošača električne energije (članak 27. stavak 2. KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen).

(37) Kao što je već opisano u Odluci o pokretanju postupka (uvodna izjava 79.), KWKG-om iz 2016. kako je prijavljen utvrđena je metodologija koju operatori prijenosne mreže primjenjuju za izračun dodatne pristojbe za kogeneraciju. Iznos dodatne pristojbe za kogeneraciju funkcija je, s jedne strane, predviđenog iznosa potpore i predviđenih isporuka električne energije krajnjim potrošačima koji su priključeni na javnu mrežu i zatvorene distribucijske mreže. S druge strane, u njemu se uzimaju u obzir korekcije za prethodne godine i smanjenja za određene kategorije krajnjih potrošača. U Zakonu je isto tako utvrđeno godišnje ograničenje proračuna programa, a time i ukupne dodatne pristojbe za kogeneraciju (članak 29. KWKG-a iz 2016. kako je prijavljen).

(38) Ta je metodologija zadržana u KWKG-u iz 2016. kako je izmijenjen (članak 26.a KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen). Međutim, u pogledu 2017. u KWKG-u iz 2016. kako je izmijenjen odstupa se od te metodologije i izravno se u Zakonu utvrđuje uobičajena stopa dodatne pristojbe za kogeneraciju (0,438 eurocenta/kWh, vidjeti članak 37. stavak 1. KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen).

2.4. **Trajanje**

(39) Njemačka tijela obvezala su se ponovno prijaviti smanjenja dodatne pristojbe za kogeneraciju najkasnije 10 godina od datuma donošenja konačne odluke Komisije.

2.5. **Primatelj/primatelji**

(40) Prije izmjena uvedenih Zakonom od 22. prosinca 2016. postojale su dvije kategorije korisnika smanjenja.

(41) S jedne strane, primatelji su bili takozvani krajnji potrošači kategorije B, odnosno krajnji potrošači koji su godišnje trošili više od 1 GWh (vidjeti i prethodnu uvodnu izjavu 15.). Njemačka tijela navela su da nemaju točne informacije o sektorima u kojima djeluju korisnici iz kategorije B, ali su izjavila da je potrošnja društava u proizvodnim sektorima uglavnom veća od 1 GWh, osim 17 sektora u kojima je prosječna potrošnja manja od 1 GWh godišnje i koji su navedeni u tablici 23. Odluke o pokretanju postupka.

([12]) Taj je korak sada jasnije objašnjen u članku 28. stavku 3. KWKG-a kako je izmijenjen.

(42) Nadalje, iz informacija dostavljenih tijekom faze prethodnog istražnog postupka vidljivo je da je potrošnja poduzetnika koji djeluju u uslužnim sektorima uglavnom manja od 1 GWh, osim nekoliko sektora kao što su bolnička skrb i hoteli (vidjeti tablice 6. i 7. Odluke o pokretanju postupka i njezinu uvodnu izjavu 127.).

(43) S druge strane, prije izmjena uvedenih Zakonom od 22. prosinca 2016. druga kategorija korisnika smanjenja bili su takozvani krajnji potrošači kategorije C, odnosno krajnji potrošači koji djeluju u proizvodnom sektoru, koji troše više od 1 GWh i čiji trošak električne energije čini više od 4 % prometa.

(44) Njemačka tijela nisu dostavila detaljne informacije o sektorima ili vrstama poduzetnika koji ispunjavaju te uvjete, ali su navela da se većina njih smatra velikim potrošačima električne energije u smislu „*Besondere Ausgleichregelung*" u skladu s EEG-om („BesAR").

(45) Nakon izmjena uvedenih Zakonom od 22. prosinca 2016. korisnici smanjenja bit će veliki potrošači električne energije koji ispunjavaju kriterije opisane u prethodnoj uvodnoj izjavi 20. Riječ je o velikim potrošačima električne energije u smislu BesAR-a. Njemačka tijela u tom su pogledu tijekom faze prethodnog istražnog postupka navela da društva koja ostvaruju koristi od smanjenja dodatnih pristojbi u skladu s EEG-om i koja su obuhvaćena BesAR-om uglavnom djeluju u sektorima navedenima u tablici 3. u nastavku.

Tablica 3.

Pregled sektora obuhvaćenih BesAR-om (izvor: BAFA, svibanj 2016.)

Gospodarske djelatnosti [WZ 2008]	Broj mjesta isporuke	Povlaštena električna energija [GWh]
0800 Vađenje i kopanje, osim energetskih sirovina	171	516
1000 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	414	3 754
1100 Proizvodnja pića	38	364
1300 Proizvodnja tekstila	63	687
1600 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja itd.	142	3 038
1700 Proizvodnja celuloze, papira i proizvoda od papira	118	11 843
1800 Proizvodnja papira i proizvoda od papira itd.	28	353
1900 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	15	[…] (*)
2000 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	283	28 421
2200 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	351	3 984
2300 Proizvodnja stakla i proizvoda od stakla, keramike itd.	285	7 550
2400 Proizvodnja metala	280	24 351
2500 Proizvodnja proizvoda od metala, osim strojeva i opreme	205	1 453
2600 Proizvodnja računala itd.	21	337
2700 Proizvodnja električne opreme	26	799
2800 Strojevi	21	474
2900 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	30	320
3100 Proizvodnja namještaja	5	[…] (*)
3800 Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada itd.	90	544
4900 Usluge kopnenog prijevoza i cjevovodnog transporta	130	12 443
Potpora ostalim sektorima	61	1 624
Ukupno	2 777	105 935

(*) *Poslovna tajna*
Izvor: BAFA, svibanj 2016.

(46) Njemačka tijela isto su tako navela da bi u skladu s novim režimom smanjenja broj korisnika bio približno 2 000 proizvodnih društava s procijenjenom ukupnom godišnjom potrošnjom električne energije od približno 100 TWh.

2.6. **Cilj smanjenih dodatnih pristojbi za kogeneraciju**

(47) Njemačka tijela objasnila su da su, prema njihovu mišljenju, smanjenja potrebna kako bi se održala potpora za kogeneraciju jer je ona moguća samo ako se pristojbama ne ugrožava konkurentnost predmetnih društava. Njemačka tijela strahuju da bi puna dodatna pristojba srednjoročno dovela od znatnog smanjenja ulaganja i slabljenja vrijednosnih lanaca u Njemačkoj te dodaju da bez smanjenja više ne bi bila prihvaćena potpora za kogeneraciju, kao ni povezani cilj energetske učinkovitosti i smanjenih emisija CO_2.

(48) Naposljetku su njemačka tijela naglasila da se opterećenjem u obliku dodatne pristojbe za kogeneraciju povećava već postojeće opterećenje koje proizlazi iz dodatne pristojbe u skladu s EEG-om, čija je svrha isto tako osigurati dostatna financijska sredstva za financiranje potpore za obnovljivu energiju, što je politika koja ima isti cilj kao i potpora za kogeneraciju, a to je dekarbonizacija proizvodnje električne energije u Njemačkoj.

2.7. **Razlozi za pokretanje postupka**

(49) U svojoj Odluci o pokretanju postupka Komisija je potvrdila sličnosti između potpore za kogeneraciju i potpore za obnovljivu energiju te sličnosti između dodatnih pristojbi za kogeneraciju i dodatnih pristojbi za obnovljivu energiju. Potvrdila je da možda postoje razlozi za financiranje potpore za kogeneraciju iz dodatnih pristojbi za električnu energiju i da su možda potrebna smanjenja za određene krajnje potrošače kako bi se osigurao redovit i održiv izvor financiranja potpore i zadržali ambiciozni ciljevi u području klimatskih promjena koji se žele postići potporom za kogeneraciju. Međutim, Komisija je imala dvojbe u pogledu razmjernosti i nužnosti mjera potpore te time i narušavanja tržišnog natjecanja.

(50) Komisija je isto tako navela da će kao smjernice upotrijebiti kriterije prihvatljivosti i razmjernosti iz uvodnih izjava 185. do 192. Smjernica o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020. ([13]) („EEAG") te u tom pogledu napomenula da smanjenja koja je dodijelila Njemačka nisu ograničena na iste kategorije korisnika, a posebno se čini kako smanjenja nisu ograničena na poduzetnike koji su veliki potrošači električne energije i koji se suočavaju s međunarodnim tržišnim natjecanjem (te stoga ne mogu prenijeti svoje troškove na potrošače).

(51) Stoga je Komisija pokrenula službeni istražni postupak.

3. **PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA U POGLEDU SMANJENE DODATNE PRISTOJBE ZA KOGENERACIJU**

3.1. **Primjedbe BV Glasa**

(52) Komisija je zaprimila primjedbe BV Glasa, trgovinskog udruženja njemačke industrije stakla. BV Glas navodi da industrija stakla izravno zapošljava 53 000 osoba u Njemačkoj, da ima promet od 9,2 milijarde EUR (2015.), da je u velikoj mjeri izložena trgovini i da se većina društava koja se bave izradom stakla smatra krajnjim potrošačima kategorije C.

(53) BV Glas tvrdi da mjera nije državna potpora jer ne uključuje financijske tokove iz državnog proračuna. Ne navodi nikakve pojedinosti u prilog svojem stajalištu, već samo napominje da je dodatna pristojba za kogeneraciju slična dodatnoj pristojbi u skladu s EEG-om, za koju isto tako smatra da nije državno sredstvo, te upućuje na primjedbe koje je Komisiji poslao u okviru postupka SA.33995 (2013/C) ([14]). Smatra i da se mjerom ne osigurava prednost, da nije selektivna i da nema učinka na trgovinu i tržišno natjecanje ne navodeći nikakva dodatna objašnjenja.

([13]) SL C 200, 28.6.2014., str. 1.

([14]) Predmet državne potpore SA.33995 (2013/C) (ex 2013/NN) o programu potpore koji je provela Njemačka radi potpore obnovljive električne energije i velikih potrošača (vidjeti Odluku Komisije od 25. studenoga 2014. o državnoj potpori SA.33995 – Njemačka– Potpora za održivu električnu energiju i smanjena dodatna naknada u EEG-u za korisnike koji intenzivno upotrebljavaju energiju (SL L 250 od 25.9.2015., str. 122.).

(54) BV Glas nadalje smatra da su smanjenja dodijeljena krajnjim potrošačima kategorija B i C spojiva s unutarnjim tržištem jer su nužna kako bi se osigurali *Energiewende* u Njemačkoj i povezani ciljevi zaštite klime. Bez smanjenja ugrozio bi se cilj mjera potpore u području klimatskih promjena koje se financiraju iz dodatne pristojbe: s jedne strane, dodatna pristojba za kogeneraciju nije održiva bez smanjenja za predmetne sektore. To bi dovelo do tako velikog gubitka radnih mjesta da bi se moralo odustati od politike potpore za kogeneraciju (uključujući ambiciozne ciljeve u području klimatskih promjena) i, osim toga, industrija bi se vjerojatno premjestila u zemlje koje provode manje ambicioznu klimatsku politiku. Razmjernost mjere proizlazi iz činjenica da predmetni korisnici i dalje plaćaju određeni udio dodatne pristojbe za kogeneraciju.

(55) Posebno bi za industriju stakla nestanak dodatnih pristojbi za kogeneraciju značio sedamnaesterostruko povećanje dodatne pristojbe koje bi dovelo do povećanja poreza na energiju, dodatne pristojbe u skladu s EEG-om i mrežnih pristojbi kao posljedica većeg udjela obnovljive energije u proizvodnji. U tom pogledu BV Glas naglašava da se ulaganja u industriju stakla u Njemačkoj smanjuju zbog visokih dodatnih pristojbi za energiju. BV Glas nadalje ukazuje na vrijednosne lance povezane s industrijom stakla, koji bi isto tako nestali u slučaju njezina premještanja.

(56) BV Glas smatra i da ograničenje smanjenja za kategoriju C na krajnje potrošače koji djeluju u proizvodnom sektoru nije diskriminirajuće, već da je u skladu s logikom sustava jer se proizvodni sektor uglavnom prilagođava cijenama za razliku od pružatelja usluga, suočava s intenzivnim međunarodnim tržišnim natjecanjem i ne može prenijeti troškove na korisnike. BV Glas nadalje navodi da su u uslužnom sektoru emisije CO_2 uglavnom niže, da premještanje uslužnih djelatnosti ne bi uključivalo rizike istjecanja ugljika i da se one ne bi premjestile izvan Unije, već uglavnom u drugu državu članicu.

(57) BV Glas objašnjava i da je u industriji stakla već postignut visoki stupanj energetske učinkovitosti te da povećana stopa pristojbe ne bi bila poticajna za daljnja smanjenja. Nadalje objašnjava da se veliki potrošači električne energije neprestano potiču na poboljšanje energetske učinkovitosti s obzirom na visoki udio cijena energije u ukupnim troškovima proizvodnje (često između 20 % i 50 %). Naglasio je i da je njemačka industrija stakla tijekom godina neprestano poboljšavala svoju stopu energetske učinkovitosti i da sudjeluje u nekoliko inicijativa za poboljšanje energetske učinkovitosti. Stranka je i sporazuma (preko Saveza njemačke industrije (BDI)) kojim se industrija obvezala poboljšati energetsku učinkovitost za 1,35 % godišnje.

(58) Naposljetku, BV Glas smatra da je na temelju legitimnih očekivanja u ovom predmetu spriječen povrat jer je Komisija u odluci iz 2002. zaključila da prethodna verzija KWKG-a nije potpora.

3.2. **Trimet**

(59) Komisija je zaprimila i kratki dopis Trimeta u kojem Trimet navodi kako smanjenja smatra nužnima jer bi puna dodatna pristojba iznosila približno […] EUR (*) i stoga bi na nju otpao veliki dio rezultata grupacije. Trimet je naveo da podržava ograničavanje smanjenja na velike potrošače električne energije koji imaju pravo na smanjenu dodatnu pristojbu u skladu s EEG-om na temelju BesAR-a.

4. **PRIMJEDBE KOJE SU NJEMAČKA TIJELA DOSTAVILA NAKON ODLUKE O POKRETANJU POSTUPKA U POGLEDU SMANJENE DODATNE PRISTOJBE ZA KOGENERACIJU**

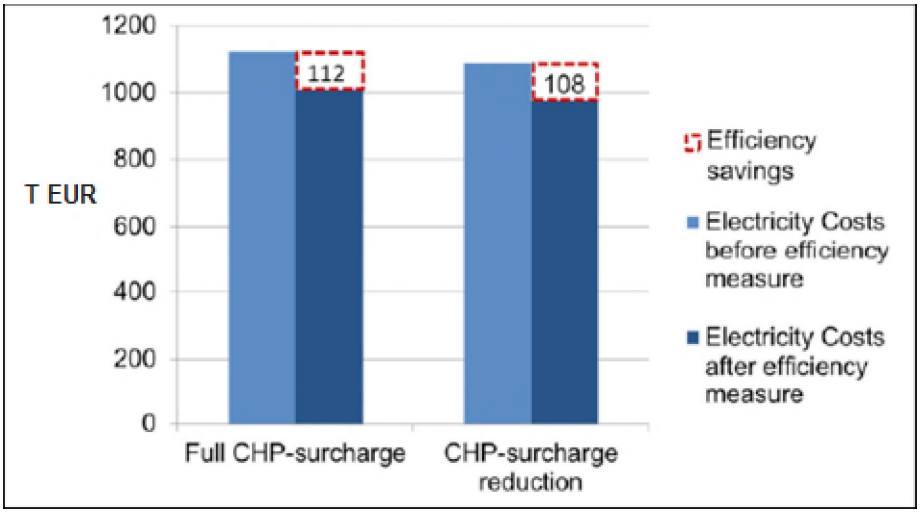
(60) Njemačka tijela smatraju pokretanje službenog istražnog postupka neopravdanim jer se tijekom faze prethodnog istražnog postupka dokazalo da su smanjenja nužna i razmjerna. U tom pogledu ne navode nikakve dodatne elemente, ali napominju da je sustav smanjenja izmijenjen i da se ona sada dodjeljuju samo velikim potrošačima električne energije koji se suočavaju s međunarodnim tržišnim natjecanjem.

(61) Njemačka tijela naglašavaju da se novi sustav smanjenja uveden Zakonom od 22. prosinca 2016. u potpunosti temelji na kriterijima prihvatljivosti i razmjernosti koji se primjenjuju za dodjelu smanjenja dodatne pristojbe u skladu s EEG-om na temelju BesAR-a koja je Komisija odobrila u predmetu SA.38632 (2014/N) Njemačka – EEG iz 2014. – Reforma Zakona o obnovljivoj energiji.

(*) *Poslovna tajna*

(62) Njemačka tijela nadalje objašnjavaju da je svrha dodatne pristojbe za kogeneraciju pridonijeti zajedničkom cilju energetske učinkovitosti i zaštite okoliša. Priznaju da se općenitim smanjenjima cijena električne energije teoretski može smanjiti poticaj za štednju električne energije, ali da to ovdje nije slučaj jer je za velike potrošače već sama cijena električne energije dovoljan poticaj za povećanje energetske učinkovitosti. Čak se i smanjenom dodatnom pristojbom za kogeneraciju povećavaju troškovi električne energije tih društava, a time i poticaj za povećanje energetske učinkovitosti.

(63) Njemačka tijela kao primjer navode društvo s ukupnom godišnjom potrošnjom energije od 10 GWh i potencijalom za uštedu od 1 GWh. Potencijalne uštede iznosile bi 112 000 EUR u slučaju plaćanja pune dodatne pristojbe za kogeneraciju. Uz smanjenu dodatnu pristojbu za kogeneraciju uštede bi još uvijek iznosile 109 000 EUR ([15]). Njemačka tijela naglašavaju da je iz primjera vidljivo kako se uštede električne energije isplate čak i uz smanjenje dodatne pristojbe za kogeneraciju. Osim toga, korisnici uglavnom upotrebljavaju certificirani sustav upravljanja energijom. S podizanjem svijesti eksponencijalno će se povećati i vjerojatnost da će društva utvrditi i provesti mjere energetske učinkovitosti. Isto tako, zbog paralelizma između programa smanjenja dodatne pristojbe za kogeneraciju i programa smanjenja dodatne pristojbe u skladu s EEG-om, dodatnom pristojbom u skladu s EEG-om nadalje bi se povećali poticaji za energetsku učinkovitost.



(64) Njemačka tijela naglašavaju da je novi sustav smanjenja uveden Zakonom od 22. prosinca 2016. usmjeren na velike potrošače električne energije koji su izloženi međunarodnom tržišnom natjecanju, odnosno na one kojima prijeti stečaj ili premještanje ako bi morali snositi punu dodatnu pristojbu za kogeneraciju, ali da će ta društva unatoč tome pridonijeti financiranju potpore (u načelu 15 % dodatne pristojbe, osim ako dodatna pristojba dosegne određenu razinu BDV-a).

(65) Njemačka tijela napominju da je učinak smanjenja ograničen jer u relativnom smislu dodatna pristojba za kogeneraciju nije visoka. U svakom slučaju, pozitivni učinci bili bi veći od negativnih.

(66) Isto tako, na temelju podataka o društvima koja imaju pravo na smanjenu dodatnu pristojbu u skladu s EEG-om njemačka tijela navela su u simulacijama da bi puna dodatna pristojba za kogeneraciju iznosila 0,255 eurocenta/kWh ako se ne bi primijenila smanjenja („pretpostavljena” dodatna pristojba za kogeneraciju iz tablice u nastavku) i da bi ta stopa dodatne pristojbe još uvijek činila između 1 % i 9 % BDV-a za uzorak od približno 100 društava koja imaju pravo na smanjene pristojbe u skladu s EEG-om i čija je potrošnja veća od 1 GWh. Tijekom službenog istražnog postupka dostavila su ažurirane brojke iz kojih je vidljivo da bi za prvih 20 prihvatljivih društava u skladu s BesAR-om (s obzirom na potrošnju) pretpostavljena dodatna pristojba za kogeneraciju činila između 0,8 % i 6 % (na temelju brojki iz 2015.) BDV-a društava, dok bi puna dodatna pristojba za kogeneraciju (u iznosu od 0,445 eurocenta/kWh) činila između 1 % i 11 % BDV-a.

([15]) Pretpostavka: tarifa električne energije nakon smanjenja dodatne pristojbe u skladu s EEG-om iznosi 11,2 eurocenta/kWh.

(67) Dostavila su i sljedeću simulaciju za ilustraciju mogućeg učinka pune dodatne pristojbe na društva:

Tablica 4.

Simulacija učinka pune dodatne pristojbe

	Pretpostavljena dodatna pristojba za kogeneraciju	Dodatna pristojba u skladu sa Zakonom o kogeneraciji iz 2016.	Krajnji potrošač	Potrošnja (GWh)	Opterećenje s povlasticom/bez povlastice (GWh)	Opterećenje u skladu sa Zakonom o kogeneraciji KWKG iz 2016. (EUR)	Povećanje opterećenja prema faktoru
Kat. B	0,255	0,04	Industrija 1.	10	0,0255	8 050	3,17
			Industrija 2.	100	0,255	44 050	5,79
Kat. C	0,255	0,03	Industrija 3.	1 000	2,55	304 150	8,38

(68) Njemačka je naposljetku naglasila da se opterećenjem u obliku dodatne pristojbe za kogeneraciju povećava već postojeće opterećenje proizišlo iz dodatne pristojbe u skladu s EEG-om.

5. DETALJAN OPIS PRIJAVLJENOG PROGRAMA POTPORE KOJI JE PREDMET PRETHODNOG ISPITIVANJA (SA.47887)

(69) Potpora za nova kogeneracijska postrojenja s instaliranim kapacitetom između 1 MWel i 50 MWel koju su njemačka tijela prijavila kao SA.42393 (2015/N) i koja je odobrena Odlukom o pokretanju postupka dodjeljivat će se od zime 2017./2018. operatorima odabranima na temelju natječaja (vidjeti uvodnu izjavu 91. Odluke o pokretanju postupka). Sudjelovanje u tim natječajima uvjetovano je isporukom cjelokupne električne energije proizvedene u kogeneracijskom postrojenju u javnu mrežu, a ako je električnu energiju proizvedenu u kogeneracijskom postrojenju izravno potrošio njegov vlasnik ili ako je isporučena u zatvorenu distribucijsku mrežu bez prethodne isporuke u javnu mrežu, predmetno postrojenje nema pravo sudjelovati u natječaju. Njemačka tijela navela su da bez tog izuzeća ne bi bili osigurani jednaki uvjeti u natječaju. Objasnila su da bi kogeneracijska postrojenja koja se upotrebljavaju za vlastitu potrošnju imala sustavnu prednost u odnosu na kogeneracijska postrojenja koja električnu energiju isporučuju u mrežu jer je električna energija iz kogeneracije za vlastitu potrošnju prihvatljiva za smanjenu dodatnu pristojbu u skladu s EEG-om (vidjeti uvodnu izjavu 94. Odluke o pokretanju postupka).

(70) Njemačka tijela su 29. ožujka 2017. obavijestila Komisiju da razmatraju primjenu ovlaštenja utvrđenog u članku 33.a stavku 2. točki (b) podtočki (bb) KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen kako bi se kogeneracijskim postrojenjima koja svoju električnu energiju isporučuju u zatvorenu distribucijsku mrežu umjesto u javnu omogućilo sudjelovanje u natječajima. Kogeneracijska postrojenja koja se upotrebljavaju za vlastitu potrošnju i dalje ne bi imala pravo sudjelovati u natječajima za potporu te se prijavljena izmjena ne bi odnosila na njih.

(71) Kad je riječ o kogeneracijskim postrojenjima koja se upotrebljavaju u zatvorenim distribucijskim mrežama, njemačka tijela objasnila su da se isključenje u početku temeljilo na sljedećim pretpostavkama: kad se proizvodnja i potrošnja odvijaju unutar iste zatvorene mreže, mrežne pristojbe mogu biti niže u odnosu na situaciju u kojoj se sva potrošnja proizvodi u kogeneracijskim postrojenjima izvan zatvorene distribucijske mreže. Zahvaljujući tome operator kogeneracijskog postrojenja u zatvorenoj distribucijskoj mreži može u određenim okolnostima postići bolju cijenu za proizvedenu električnu energiju u odnosu na operatora koji električnu energiju isporučuje u javnu mrežu. U natječaju u kojem se operatori nadmeću za fiksnu premiju koja će se plaćati povrh tržišne cijene operatori kogeneracijskih postrojenja koja se upotrebljavaju u zatvorenim distribucijskim mrežama mogu imati koristi od konkurentske prednosti, a ako je ona sustavna i znatna, njome bi se tim operatorima omogućilo da podnesu strateško ponudu iznad svojih troškova, što bi dovelo do prekomjerne nadoknade. Njemačka tijela dodala su da je prethodno navedeni učinak moguć i izvan zatvorenih distribucijskih mreža, ali da operator kogeneracijskog postrojenja može ostvariti prednost samo ako je svega nekoliko krajnjih potrošača priključeno na istu mrežu. Stoga u javnoj mreži taj učinak uobičajeno ne dovodi do narušavanja tržišnog natjecanja.

(72) Međutim, nakon provedbe detaljnije studije o tom pitanju njemačka tijela primijetila su da se zatvorene distribucijske mreže razlikuju i da se uglavnom ne ostvaruju uštede mrežnih pristojbi ili su one prilično niske te da su rizici strateškog nadmetanja koji se spominju u uvodnoj izjavi 71. puno niži no što se to pretpostavljalo. Taj je zaključak izveden na temelju brojnih opažanja koja su u međuvremenu imala njemačkih tijela.

(73) Kao prvo, za realizaciju strateškog nadmetanja kogeneracijsko postrojenje trebalo bi postići puno bolju cijenu za proizvedenu električnu energiju, što podrazumijeva znatne uštede mrežnih pristojbi. Kako bi se ostvario mjerljiv učinak, trebalo bi prodati veći udio proizvodnje za potrebe lokalne potrošnje. U suprotnom ne bi bilo potencijala za postizanje boljih cijena.

(74) Kao drugo, korisnici nižih mrežnih pristojbi jesu svi krajnji potrošači u zatvorenoj distribucijskoj mreži neovisno o tome sklope li ugovor o opskrbi energijom s operatorom kogeneracije. Stoga bi operator kogeneracije morao sklopiti ugovore sa svim krajnjim potrošačima ili barem s većinom njih. Ako je na zatvorenu distribucijsku mrežu priključeno mnogo krajnjih potrošača, to će vjerojatno dovesti do besplatnog korištenja uslugama. Krajnji potrošači neće biti spremni operatoru kogeneracije platiti više cijene jer će mrežne pristojbe ionako biti niže. Budući da su kogeneracijska postrojenja dugotrajna imovina, operator će morati osigurati dugoročne ugovore s većinom krajnjih potrošača koji su priključeni na zatvorenu distribucijsku mrežu, čime se ponovno smanjuje mogućnost postizanja (puno) viših cijena od krajnjih potrošača.

(75) Kao treće, krajnji potrošači u zatvorenim distribucijskim mrežama često su industrijski korisnici koji imaju pravo na smanjene mrežne naknade na temelju različitih izuzeća iz članka 19. Pravilnika o naknadi za električnu mrežu (*Stromnetzentgeltverordnung*). Budući da se smanjenja temelje na stabilnom ili posebnom profilu potrošnje predmetnih krajnjih potrošača, a ne na činjenici da je riječ o zatvorenoj distribucijskoj mreži, mogućnosti za znatna smanjenja mrežnih naknada koje bi se mogle iskoristiti za dogovor o višim cijenama male su ili ih nema.

(76) Kao rezultat, njemačka tijela primijetila su da navodna konkurentska prednost nije nužno znatna ni sustavna, tako da je i rizik strateškog nadmetanja puno niži no što se u početku strahovalo (ako uopće postoji). Njemačka tijela stoga razmatraju mogućnost da kogeneracijskim postrojenjima koja proizvode električnu energiju koja se isporučuje u zatvorenu distribucijsku mrežu dopuste sudjelovanje u natječajima bez dodatnih izmjena u planu natječaja. Međutim, ako iz daljnjih ispitivanja tijekom zakonodavnog postupka koji je u tijeku postane vidljivo da se i dalje narušava tržišno natjecanje te da su potrebne posebne mjere u planu natječaja, njemačka tijela obvezala su se Komisiji prijaviti te učinke i sve protumjere. Njemačka tijela u svakom su se slučaju obvezala u evaluaciju programa potpore za kogeneraciju uključiti i sudjelovanje kogeneracijskih postrojenja koja proizvode električnu energiju koja se isporučuje u zatvorene distribucijske mreže.

(77) Njemačka tijela potvrdila su da su predmetna kogeneracijska postrojenja ona opisana u uvodnim izjavama 23. i 63. Odluke o pokretanju postupka za koje su njemačka tijela dostavila sljedeće izračune ujednačenih troškova proizvodnje energije (LCOE).

Tablica 5.

Izračuni LCOE-a za projekte koje provode izvođači izvan područja primjene BesAR-a i koji su veći od 100 kWel u razdoblju od 15 godina (2016.–2030.) za vrijednosti do 10 MW i u razdoblju od 20 godina (2016.–2035.) za vrijednosti iznad 10 MW s diskontnom stopom od 30 % godišnje – u eurocentima/kWh (vrijednosti za 2013.)

Sektor u kojem djeluje klijent izvođača	proizvodnja automobilskih dijelova	proizvođač automobila	proizvođač automobila	proizvođač automobila	proizvođač automobila	proizvođač automobila
Vrsta postrojenja	BHKW 5	BHKW 5	DT 1	GT 1	BHKW 6	GUD 1
Kapacitet proizvodnje električne energije	2 000 kW	2 000 kW	5 000 kW	10 000 kW	10 000 kW	20 000 kW
Sati rada pod punim opterećenjem	4 500 h/god	8 000 h/god	5 500 h/god	5 500 h/god	5 500 h/god	5 000 h/god
Stopa vlastite potrošnje	50 %	100 %	100 %	100 %	100 %	80 %
LCOE	10,42	7,22	12,13	8,42	8,49	11,56
Prosječna tržišna cijena	6,77	6,25	6,25	6,25	6,25	5,87
Razlika između LCOE-a i tržišne cijene	3,65	0,97	5,88	2,17	2,24	5,7

(78) Kao i ostala kogeneracijska postrojenja koja mogu sudjelovati u natječajima, morat će biti visokoučinkovita kogeneracijska postrojenja kako bi imala pravo sudjelovati.

(79) Kogeneracijskim postrojenjima koja su odabrana na temelju natječaja potpora će se dodijeliti kao premija povrh tržišne cijene tijekom 30 000 sati rada pod punim opterećenjem. Premija se neće plaćati ako je vrijednost ugovora o satnici nula ili negativna po promptnom tečaju (dan unaprijed) za Njemačku (članak 7. stavak 8. KWKG-a iz 2016. kako je prijavljen, članak 7. stavak 7. KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen). Električna energija proizvedena tijekom tog razdoblja ne uzima se u obzir pri izračunu broja sati rada pod punim opterećenjem tijekom kojih se može dodijeliti potpora. Operator kogeneracije odgovoran je za uravnoteženje.

6. **OCJENA SMANJENJA DODATNE PRISTOJBE ZA KOGENERACIJU**

6.1. **Postojanje državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora**

(80) U skladu s člankom 107. stavkom 1. Ugovora, „osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno, svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama”.

(81) Kako bi utvrdila je li mjera državna potpora u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora, Komisija mora ocijeniti sljedeće:

(a) dodjeljuje li se mjerom prednost određenim poduzetnicima ili sektorima (selektivna prednost);

(b) može li se mjera pripisati državi i uključuje li državna sredstva;

(c) narušava li se mjerom ili prijeti da će se narušiti tržišno natjecanje;

(d) može li mjera utjecati na trgovinu među državama članicama.

6.1.1. *Selektivna prednost*

(82) Kako je Sud podsjetio u svojoj presudi od 21. prosinca 2016. u spojenim predmetima *Komisija/World Duty Free Group* i *Komisija/Banco Santander i Santusa* ([16]), za utvrđenje selektivnosti porezne mjere ili pristojbe potrebno je provjeriti uvodi li ona između subjekata koji se, s obzirom na cilj odnosnog općeg poreznog sustava, nalaze u činjenično i pravno usporedivoj situaciji razlikovanje koje nije opravdano po naravi i strukturi tog sustava.

(83) U svojoj Odluci o pokretanju postupka Komisija je utvrdila da se dodatna pristojba za kogeneraciju u načelu plaća po svakom kWh isporučenom krajnjim potrošačima javnom mrežom ili zatvorenom distribucijskom mrežom kojom upravljaju odgovarajući mrežni operatori. Riječ je o jedinstvenoj dodatnoj pristojbi po kWh. Kao što je opisano u prethodnim odjeljcima 2.2.1. i 2.3., sustav za određivanje dodatne pristojbe u osnovi je ostao isti u KWKG-u iz 2016. kako je izmijenjen te se i dalje temelji na načelu jedinstvene dodatne pristojbe za kogeneraciju. Uobičajena dodatna pristojba za kogeneraciju iznosila je 0,445 eurocenta/kWh 2016., dok 2017. iznosi 0,438 eurocenta/kWh.

(84) Ograničavanjem dodatne pristojbe za kogeneraciju na 0,04 eurocenta/kWh i 0,03 eurocenta/kWh KWKG-om iz 2016. kako je prijavljen smanjuje se dodatna pristojba za kogeneraciju za društva koja se smatraju krajnjim potrošačima kategorije B ili C te ih se time oslobađa od opterećenja koje bi u pravilu morali snositi. Isto tako, ograničavanjem dodatne pristojbe za kogeneraciju na 0,056 eurocenta/kWh 2016., 0,06 eurocenta/kWh i 0,08 eurocenta/kWh 2017. te 0,12 eurocenta/kWh i 0,16 eurocenta/kWh 2018. KWKG-om iz 2016. kako je izmijenjen smanjuje se financijsko opterećenje poduzetnika koji se smatraju krajnjim potrošačima kategorije B ili C te ih se time oslobađa od opterećenja koje bi u pravilu morali snositi. Isto tako, ograničavanjem dodatne pristojbe za kogeneraciju na 15 % pune dodatne pristojbe (i na 0,5 % ili 4 % njihova BDV-a) za velike potrošače električne energije koji ispunjavaju uvjete iz prethodne uvodne izjave 20. KWKG-om iz 2016. kako je izmijenjen smanjuje se financijsko opterećenje poduzetnika koji se smatraju krajnjim potrošačima kategorije B ili C te ih se time oslobađa od opterećenja koje bi u pravilu morali snositi. Takvo je smanjenje prednost ([17]).

([16]) Presuda od 21. prosinca 2016., Komisija/World Duty Free Group, spojeni predmeti C-20/15 P i C-21/15 P, ECLI:EU:C:2016:981, točka 60.

([17]) Presuda od 11. prosinca 2014., Austrija/Komisija, T-251/11, ECLI:EU:T:2014:1060, točka 112. Presuda od 10. svibnja 2016., Njemačka/Komisija, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281, točka 55.

(85) Prednost je isto tako selektivna. Kad je riječ o kategoriji C, smanjenje je ograničeno samo na proizvodni sektor. Unutar tog sektora smanjenje se nadalje dodjeljuje samo društvima koja troše više od 1 GWh godišnje i čiji troškovi električne energije čine više od 4 % njihova prometa (čime su isključeni daljnji proizvodni sektori jer u pravilu ne ostvaruju te vrijednosti, vidjeti uvodnu izjavu 127. Odluke o pokretanju postupka). Isto opažanje vrijedi i za smanjenja dodijeljena velikim potrošačima električne energije koji ispunjavaju uvjete iz prethodne uvodne izjave 20. Smanjenja su selektivna jer se dodjeljuju samo poduzetnicima koji djeluju u posebnim sektorima, dok se unutar sektora dodjeljuju samo poduzetnicima koji su dosegnuli potrošnju od 1 GWh na predmetnom potrošačkom mjestu i kad dosegnu određeni prag električnog intenziteta.

(86) Kad je riječ o kategoriji B, prednost je ograničena na poduzetnike koji su dosegnuli razinu godišnje potrošnje od 1 GWh. Komisija nadalje napominje da iako se čini kako je kategorija B otvorena za sve sektore, pragom od 1 GWh *de facto* se isključuje nekoliko gospodarskih sektora i poduzetnika koji u pravilu ne dosežu taj prag potrošnje.

(87) Međutim, s obzirom na cilj dodatne pristojbe (doprinos potpori za kogeneraciju) krajnji potrošači kategorije B ili C i veliki potrošači električne energije nalaze se u činjenično i pravno usporedivoj situaciji. Konkretno, ti krajnji potrošači troše električnu energiju isporučenu u javnu mrežu ili zatvorenu mrežu kao krajnji potrošači kategorije A. Isto tako, slično kao krajnji potrošači kategorije A, ostvaruju koristi od niže razine emisija CO_2 zahvaljujući potpori za energetski visokoučinkovitu kogeneraciju koja se financira iz dodatne pristojbe za kogeneraciju.

(88) Njemačka tijela nisu dostavila primjedbe o selektivnosti mjere.

(89) Čini se da BV Glas tvrdi kako je činjenica da su smanjenja ograničena na proizvodni sektor u okviru logike sustava jer se poduzetnici koji djeluju u proizvodnim sektorima uglavnom prilagođavaju cijenama i ne mogu prenijeti svoje dodatne troškove na potrošače, dok uslužni sektori uglavnom prenose dodatne pristojbe na potrošače.

(90) Komisija prvo napominje da kad Komisija utvrdi da se određenom mjerom stvaraju razlike među poduzetnicima koji se s obzirom na cilj predmetne mjere nalaze u činjenično i pravno usporedivoj situaciji, na državi je članici koja je uvela takvo razlikovanje među poduzetnicima u pogledu pristojbi da dokaže da je ta mjera stvarno opravdana prirodom i općom strukturom predmetnog sustava ([18]). Njemačka tijela nisu tvrdila da bi smanjenja bila u prirodi i općoj strukturi dodatne pristojbe za kogeneraciju. Konkretno, nisu tvrdila da bi se dodatna pristojba za kogeneraciju temeljila na načelu da se ta pristojba uvodi poduzetnicima samo ako svoje dodatne troškove mogu prenijeti na korisnike. Osim toga, kriterijima prihvatljivosti ne podupire se – neutemeljena – pretpostavka da se uobičajeni sustav naplate dodatne pristojbe za kogeneraciju temelji na načelu da se ta pristojba uvodi poduzetnicima samo ako svoje dodatne troškove mogu prenijeti na korisnike.

(91) Kao prvo, prihvatljivost za smanjenja u skladu s KWKG-om iz 2016. kako je prijavljen ne ovisi o dokazu da poduzetnik svoje dodatne troškove ne može prenijeti na korisnike. Kao drugo, nisu dostavljeni elementi kojima se dokazuje da svi sektori i svi poduzetnici koji imaju koristi od smanjenja za kategorije B i C *de facto* ne mogu prenijeti svoje dodatne troškove i da ih svi oni koji su isključeni iz smanjenja mogu. Kao treće, tvrdnja BV Glasa kako je uobičajeno ograničiti smanjenja na poduzetnike koji djeluju u proizvodnom sektoru nije u skladu s dodjelom smanjenja krajnjim potrošačima kategorije B, koji mogu poslovati u uslužnom sektoru i ne moraju biti veliki potrošači električne energije. Kad je riječ o KWKG-u iz 2016. kako je izmijenjen, njemačka tijela nisu navela da se dodatna pristojba za kogeneraciju temelji na mogućnosti krajnjih potrošača da prenesu troškove. Isto tako, nemogućnost prenošenja troškova nije formalni uvjet prihvatljivosti za smanjenja.

(92) Stoga Komisija zaključuje da se ne može smatrati kako su smanjenja u okviru logike sustava dodatne pristojbe za kogeneraciju te ostaje pri svojem zaključku da su smanjenja koja su predmet istrage selektivna prednost za njihove korisnike.

(93) Njemačka tijela uvela su u KWKG iz 2016., kako je izmijenjen, i članak 27.b kojim je propisano da se za skladištenu električnu energiju dodatna pristojba za kogeneraciju plaća kad se električna energija povlači iz skladišnog sustava, a ne kad se u njega pohranjuje. Komisija smatra da je ta odredba u prirodi i općoj strukturi

([18]) Presuda od 8. rujna 2011., Komisija/Nizozemska, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, točka 32.

dodatne pristojbe za kogeneraciju (i stoga nije selektivna prednost) jer je njezin cilj izbjegavanje dvostrukog oporezivanja, što je načelo koje se općenito primjenjuje u poreznim sustavima ili sustavima pristojbi. Ta je odredba u skladu s načelom da dodatna pristojba dospijeva u trenutku preuzimanja električne energije iz mreže i njezine potrošnje. Njemačka je objasnila da električna energija koja je pohranjena u skladišnom sustavu još nije potrošena. Komisija stoga smatra da izuzeće propisano člankom 27.b KWKG-a iz 2016., kako je izmijenjen, nije selektivno.

6.1.2. *Državna sredstva i pripisivost državi*

(94) U svojoj Odluci o pokretanju postupka Komisija je utvrdila da se smanjenja mogu pripisati državi jer su sva dodijeljena u skladu sa zakonom (KWKG-om iz 2016.) i stoga pripisiva državi. Osim toga, Komisija je primijetila da je BAFA (odnosno Savezni ured za gospodarstvo i kontrolu izvoza, više savezno tijelo podređeno Saveznom ministarstvu gospodarstva i energije) nadležna provjeriti jesu li samo prihvatljivi operatori dobili potporu.

(95) Komisija je nadalje u svojoj Odluci o pokretanju postupka utvrdila da se smanjenja financiraju iz državnih sredstava.

(96) U tom je pogledu Komisija prvo napomenula da je u svrhu financiranja potpore za kogeneraciju Njemačka uvela posebnu dodatnu pristojbu odnosno dodatnu pristojbu za kogeneraciju (vidjeti članak 26. KWKG-a iz 2016. kako je prijavljen i članak 26. KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen kojima se uspostavlja dodatna pristojba za kogeneraciju i mrežnim operatorima daje pravo njezina nametanja krajnjim potrošačima), te definirala njezinu svrhu (a to je financiranje državne politike u području energije: potpore za kogeneraciju i subvencija za ulaganja u skladištenje i mreže centraliziranog grijanja/hlađenja) i metodologiju za određivanje njezina iznosa, koji za neke kategorije krajnjih potrošača izravno utvrđuje država (za krajnje potrošače kategorija B i C i velike potrošače električne energije). Isto tako, manjkovi i viškovi naplaćene dodatne pristojbe za kogeneraciju (u odnosu na potrebnu potporu) ispravljaju se sljedeće godine, pri čemu se osigurava potpuna nadoknada dodatnih troškova mrežnih operatora proizišlih iz obveze plaćanja potpore, što podrazumijeva i da prihod od dodatne pristojbe mogu upotrijebiti samo za financiranje potpore za električnu energiju iz kogeneracije, skladištenje grijanja i hlađenja i mreže centraliziranog grijanja/hlađenja. Komisija je na temelju toga zaključila da je, kao u predmetu koji je doveo do presude od 19. prosinca 2013. u predmetu Association Vent de Colère ([19])!, država u okviru KWKG-a iz 2016. stvorila sustav na temelju kojega se troškovi mrežnih operatera koji se odnose na potporu za električnu energiju iz kogeneracije, skladišne sustave i mreže centraliziranog grijanja/hlađenja u potpunosti nadoknađuju dodatnom pristojbom za kogeneraciju koja je uvedena krajnjim potrošačima električne energije. S obzirom na tu okolnost ovaj predmet razlikuje se od predmeta koji je doveo do presude od 13. ožujka 2001. u predmetu PreussenElektra ([20]), jer su u potonjem slučaju dobavljači električne energije morali vlastitim sredstvima financirati dodatne troškove. Osim toga, potpora za kogeneraciju koja je dodijeljena proizvođačima električne energije iz kogeneracije i subvencije za ulaganja koje su dodijeljene operatorima mreža centraliziranog grijanja i hlađenja te skladišnih sustava nisu cijene ili naknade za robu ili usluge. Mrežni operatori plaćaju potporu za kogeneraciju operatorima kogeneracijskih postrojenja iako električna energija nije prodana mrežnim operatorima, već trećim stranama, a u određenim ju je slučajevima čak potrošio sam operator kogeneracijskog postrojenja. Isto tako, kad je riječ o mrežama centraliziranog grijanja/hlađenja i skladišnim sustavima, oni ostaju u vlasništvu operatora koji je zatražio subvenciju te plaćanjem subvencije operatori električne mreže ne stječu nikakva prava u pogledu predmetnih mreža centraliziranog grijanja/hlađenja i skladišnih sustava (u pogledu potpore za mreže centraliziranog grijanja/hlađenja i skladišne sustave vidjeti uvodne izjave 33. do 45. Odluke o pokretanju postupka).

(97) Komisija je nadalje u Odluci pokretanju postupka navela da operatori prijenosne mreže imaju posebnu ulogu u sustavu. Povjereni su im izračun dodatne pristojbe za kogeneraciju na temelju metodologije utvrđene u KWKG-u iz 2016. i upravljanje financijskim tokovima dodatne pristojbe za kogeneraciju. Na njih je u potpunosti preneseno financijsko opterećenje proizišlo iz potpore za kogeneraciju, mreže centraliziranog grijanja i sustava grijanja, a moraju osigurati i ravnomjernu raspodjelu financijskog opterećenja među operatorima prijenosne mreže (razmjerno krajnjim potrošačima kategorija A, B i C koji su priključeni na njihovu mrežu) i na njih se prenosi dodatna pristojba za kogeneraciju od operatora distribucijske mreže kako bi im se nadoknadilo financijsko opterećenje proizišlo iz potpore. Isto tako moraju upozoriti BAFA-u na eventualno prekoračenje

([19]) Presuda od 19. prosinca 2013., Vent De Colère i drugi, C-262/12 ECLI:EU:C:2013:851
([20]) Presuda od 13. ožujka 2001., PreussenElektra, C-379/98 ECLI:EU:C:2001:160

proračuna. U tom pogledu postoje sličnosti sa situacijom društva Samenwerkende Elektriciteits-Produktiebedrijven NV u predmetu koji je doveo do presude od 17. srpnja 2008. u predmetu *Essent Network Noord* ([21]), i sa situacijom operatora prijenosnog sustava u predmetu koji je doveo do presude od 10. svibnja 2016. u predmetu *Njemačka/Komisija (EEG iz 2012.)* ([22]).

(98) Nadalje, Komisija je u svojoj Odluci o pokretanju postupka isto tako utvrdila da je na temelju sljedećih elemenata potvrđeno da je dodatna pristojba za kogeneraciju pod kontrolom države: dodatna pristojba za kogeneraciju mora biti na odvojenom računu kako bi regulator mogao potvrditi nepostojanje unakrsnih subvencija između različitih djelatnosti mrežnih operatora. Osim toga, Zakonom se zahtijeva da fakturiranje među operatorima prijenosne mreže bude pod kontrolom revizora ili ovlaštenog računovođe. Naposljetku, Zakonom su isto tako ograničeni ukupni proračun mjere i ukupni iznos dodatne pristojbe. Ako postoji rizik premašivanja proračuna, operatori prijenosne mreže moraju upozoriti BAFA-u, koja će zatim izračunati nove, smanjene stope potpore kako bi se spriječilo premašenje proračuna. Time se nadalje potvrđuje da je dodatna pristojba za kogeneraciju sredstvo pod kontrolom države.

(99) Njemačka tijela nisu dostavila primjedbe u pogledu tog pitanja. BV Glas iznio je primjedbu da mjera nije državna potpora jer se njome ne opterećuje državni proračun. Međutim, Komisija u tom pogledu napominje kako u skladu s ustaljenom sudskom praksom sredstva ne moraju prolaziti kroz državni proračun da bi ih se smatralo državnim sredstvima. Dovoljno je da ostaju pod javnim nadzorom ([23]). Prednosti dodijeljene izravno ili neizravno putem državnih sredstava smatraju se potporama u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Razlika između potpora koje dodjeljuje država i potpora koje se dodjeljuju putem državnih sredstava služi obuhvaćanju, u definiciju potpore, ne samo potpora koje izravno dodjeljuje država, nego i potpora koje dodjeljuju javna ili privatna tijela koje je zadužila ili osnovala država ([24]).

(100) Komisija na temelju tih elemenata ostaje pri svojem zaključku da je dodatna pristojba za kogeneraciju državno sredstvo i da se stoga smanjene stope dodatne pristojbe za kogeneraciju isto tako financiraju iz državnih sredstava. Ta se smanjenja financiraju iz državnih sredstava kao potpora za kogeneraciju. Svako smanjenje dodatne pristojbe za kogeneraciju utvrđeno je zakonom i uključuje državni nadzor u istoj mjeri kao i puna dodatna pristojba za kogeneraciju (vidjeti prethodno navedeno). Stoga se mora smatrati i da se smanjenje dodatne pristojbe za kogeneraciju financira iz državnih sredstava ([25]).

6.1.3. *Učinak na trgovinu i tržišno natjecanje*

(101) Smanjenjima dodatnih pristojbi za kogeneraciju može se narušiti tržišno natjecanje među poduzetnicima u istom sektoru jer nisu svi poduzetnici prihvatljivi (ovisno o razini njihove potrošnje i/ili važnosti troškova električne energije u odnosu na promet i/ili ovisno o važnosti troškova električne energije u odnosu na BDV), a mogu utjecati i na trgovinu među državama članicama i tržišno natjecanje s poduzetnicima u drugim državama članicama. Poduzetnici koji imaju koristi od smanjenja u pravilu djeluju u određenim proizvodnim sektorima u kojima troškovi električne energije čine veći udio troškova proizvodnje (metalna industrija, sektor papira i kemijski sektor, staklarska industrija, rafinerije, drvna industrija, sektor hrane i hrane za životinje, vidjeti uvodnu izjavu 127. Odluke o pokretanju postupka i prethodnu tablicu 3.). društva koja djeluju u sektorima kao što su kemijski sektor, industrija papira, industrija proizvodnje automobila i automobilska opskrbna industrija natječu se s poduzetnicima iz drugih država članica.

(102) BV Glas naveo je da nema učinka na tržišno natjecanje, ali nije objasnio zašto. Čini se da BV Glas implicira kako neće biti učinka na tržišno natjecanje jer je cilj mjere ublažiti konkurentski nepovoljniji položaj u odnosu na poduzetnike u drugim državama članicama. Budući da dodatne pristojbe za kogeneraciju postoje i u drugim

([21]) Presuda od 17. srpnja 2008., Essent Network Noord i drugi, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413
([22]) Presuda od 10. svibnja 2016., Njemačka/Komisija, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281
([23]) Presuda od 16. svibnja 2002., Francuska/Komisija, C-482/99 EU:C:2002:294, točka 37., i presuda od 10. svibnja 2016., Njemačka/Komisija, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281, točka 83.
([24]) Vidjeti u tom smislu presudu od 22. ožujka 1977., Steinike & Weinlig, C-78/76, EU:C:1977:52, točku 21., presudu od 17. ožujka 1993., Sloman Neptun/Bodo Ziesemer, spojeni predmeti C-72/91 i C-73/91, EU:C:1993:97, točku 19., i presudu od 10. svibnja 2016., Njemačka/Komisija, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281, točku 81.
([25]) Vidjeti i presudu od 10. svibnja 2016., Njemačka/Komisija, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281, točku 112., i presudu od 11. prosinca 2014., Austrija/Komisija, T-251/11, ECLI:EU:T:2014:1060, točku 76.

državama članicama (na primjer u Francuskoj ([26])), ta se tvrdnja ne temelji na činjenicama. Osim toga, u skladu s ustaljenom sudskom praksom činjenica da je cilj mjere jednostranim mjerama uskladiti uvjete tržišnog natjecanja među državama članicama ne znači da se takva mjera ne može smatrati državnom potporom ([27]).

6.1.4. *Zaključak o postojanju državne potpore*

(103) Komisija stoga zaključuje da smanjenja dodatne pristojbe za kogeneraciju koja su u skladu s KWKG-om iz 2016. dodijeljena krajnjim potrošačima kategorija B i C i velikim potrošačima električne energije jesu državna potpora u smislu članka 107. Ugovora.

6.2. **Postojeća potpora/nova potpora i zakonitost te potpore**

(104) BV Glas naglasio je da je KWKG iz 2016. vrlo sličan KWKG-u iz 2002. i stoga čini postojeću potporu.

(105) Međutim, Komisija napominje da se usprkos brojnim sličnostima između KWKG-a iz 2002. i KWKG-a iz 2016. ne može zaključiti da bi se program potpore za smanjenja dodatne pristojbe za kogeneraciju kako je predviđen KWKG-om iz 2016. mogao smatrati postojećim programom potpore.

(106) Točno je da je Komisija smatrala kako Zakon od 12. svibnja 2000. o zaštiti proizvodnje električne energije iz kogeneracije („KWKG iz 2000."), koji je jedan od preteča KWKG-a iz 2016., nije državna potpora ([28]). Međutim, kako je Komisija navela u svojoj Odluci o pokretanju postupka (uvodna izjava 288.), KWKG iz 2000. ukinut je već 2002. i zamijenjen KWKG-om iz 2002., koji je zatim zamijenjen KWKG-om iz 2016.

(107) Stoga se mjera potpore ne može smatrati postojećom potporom, posebno zato jer postoji nekoliko bitnih razlika između KWKG-a iz 2000. i KWKG-a iz 2016. te već između KWKG-a iz 2000. i KWKG-a iz 2002.

(108) Prva je da smanjenja dodatne pristojbe za kogeneraciju koja su predmet službenog istražnog postupka nisu postojala u KWKG-u iz 2000. i Komisija ih nije ispitala u svojoj Odluci od 22. svibnja 2002. o državnoj potpori NN 68/2000 – Njemačka – Zakon o zaštiti proizvodnje električne energije iz kogeneracije od 12. svibnja 2000. ([29])

(109) Osim toga, u skladu s KWKG-om iz 2000. tim su zakonom samo uspostavljene obveza kupnje i cijena koja se plaća za tu robu. Mrežni operatori dijelili su opterećenje. Zakonom, međutim, nije bila uspostavljena dodatna pristojba za kogeneraciju za financiranje potpore i, kao što je navedeno u prethodnoj uvodnoj izjavi, nije bilo smanjenih dodatnih pristojbi za kogeneraciju za određene kategorije krajnjih potrošača.

(110) KWKG iz 2016. razlikuje se od KWKG-a iz 2000. u sljedećim aspektima: kao prvo, obveza kupnje zamijenjena je obvezom plaćanja premije za električnu energiju koju mrežni operator većinu vremena ne kupuje. Kao drugo, KWKG-om iz 2016. predviđena je potpora za električnu energiju za vlastitu potrošnju, odnosno potpora koja čak nije ni ubrizgana u mreže kojima upravljaju mrežni operatori. Kao treće, KWKG-om iz 2016. predviđena je i potpora za skladištenje grijanja i mreže centraliziranog grijanja, odnosno infrastrukturu koja nije povezana s električnom mrežom. Kao četvrto, zakonom je zajamčeno da se dodatnom pristojbom za kogeneraciju koja je uspostavljena zakonom mrežnim operatorima u potpunosti nadoknađuju njihovi dodatni troškovi i da operatori prijenosne mreže centraliziraju financijske tokove povezane s plaćanjima premije i dodatnom pristojbom za kogeneraciju. Dodatna pristojba za kogeneraciju jedinstvena je pristojba po kWh u svim mrežama. Kao peto, zakonom je predviđen najveći proračun kojim je isto tako ograničeno povećanje dodatne pristojbe za kogeneraciju. I kao šesto, KWKG-om iz 2016. predviđeno je ograničenje dodatne pristojbe za kogeneraciju za krajnje potrošače kategorija B i C. Naposljetku, potpora za kogeneracijska postrojenja, mreže centraliziranog grijanja itd. dostupna je tek nakon pribavljanja odobrenja BAFA-e. Takva potvrda prihvatljivosti za potporu nije postojala u skladu s KWKG-om iz 2000.

([26]) Odluka Komisije od 27. ožujka 2014. o državnoj potpori SA.36511 (2014/C) (ex 2013/NN) – Francuska – Mehanizam potpore za energiju iz obnovljivih izbora i ograničenje pristojbe CSPE – Poziv na podnošenje primjedaba u skladu s člankom 108. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 348, 3.10.2014., str. 78.)

([27]) Presuda od 1. veljače 2017., Portovesme/Komisija, C-606/14 P, ECLI:EU:C:2017:75, točka 91.

([28]) Odluka Komisije od 22. svibnja 2002. o državnoj potpori NN 68/2000 – Njemačka – Zakon o zaštiti proizvodnje električne energije iz kogeneracije od 12. svibnja 2000. (SL C 164, 10.7.2002., str. 5.)

([29]) *Ibid.*

(111) Već je KWKG iz 2002. sadržavao nekoliko važnih izmjena u odnosu na KWKG iz 2000.: obvezu plaćanja premije povrh tržišne cijene (umjesto obveze kupnje električne energije po utvrđenoj cijeni), zakonom predviđeno jamstvo da će se mrežnim operatorima nadoknaditi dodatni troškovi proizišli iz obveze plaćanja premije, uspostavu jedinstvene dodatne pristojbe za kogeneraciju, središnju ulogu operatora prijenosne mreže u centralizaciji financijskih tokova povezanih s plaćanjima potpore i dodatnom pristojbom za kogeneraciju i uvođenje ograničenja dodatne pristojbe za kogeneraciju za dvije kategorije krajnjih potrošača (kategorije B i C). Godine 2002. uvedena je i obveza pribavljanja odobrenja BAFA-e za pristup potpori. KWKG iz 2002. izmijenjen je 2009. te je propisana potpora i za vlastitu potrošnju i mreže centraliziranog grijanja. KWKG iz 2002. izmijenjen je 2012. te je uključena i potpora za skladišne sustave grijanja i hlađenja i za mreže centraliziranog hlađenja. KWKG-om iz 2016. uvedeno je ograničenje proračuna.

(112) Stoga Komisija na temelju tih elemenata zaključuje da KWKG iz 2016. ima nekoliko zajedničkih značajki s KWKG-om iz 2002., ali da se ne može smatrati postojećom mjerom potpore jer se odluka u predmetu NN 68/2000 ([30]) nije odnosila na KWKG iz 2002., već na KWKG iz 2000. i jer KWKG iz 2016. sadržava nekoliko bitnih izmjena u odnosu na KWKG iz 2000.

(113) Na temelju sličnosti između KWKG-a iz 2002. i KWKG-a iz 2016. (obveza plaćanja premije povrh tržišne cijene, zakonom predviđeno jamstvo da će se mrežnim operatorima nadoknaditi dodatni troškovi proizišli iz obveze plaćanja premije, uvođenje jedinstvene dodatne pristojbe za kogeneraciju i uvođenje smanjene dodatne pristojbe za kogeneraciju za određene krajnje potrošače, središnja uloga operatora prijenosne mreže u centralizaciji financijskih tokova povezanih s plaćanjem potpore i dodatna pristojba za kogeneraciju, odobrenje BAFA-e za pristup potpori) i razlika u odnosu na KWKG iz 2000. može se zapravo zaključiti da su se smanjenja dodatne pristojbe za kogeneraciju koja su dodijeljena u skladu s KWKG-om iz 2002. već smatrala državnom potporom. Komisija potvrđuje da se u skladu s člankom 1. točkom (a) podtočkom iv. u vezi s člankom 17. Uredbe (EU) 2015/1589 samo smanjenja dodatne pristojbe za kogeneraciju koja su dodijeljena10 godina prije 24. listopada 2016. smatraju državnom potporom.

(114) Osim toga, Njemačka je dostavila plan prilagodbe s početkom od 2011., čime je izričito priznala da su smanjenja dodatne pristojbe za kogeneraciju od 2011. bila nova državna potpora u odnosu na KWKG iz 2002.

6.3. **Spojivost s unutarnjim tržištem**

(115) Komisija je u Odluci o pokretanju postupka zaključila da je državna potpora za visokoučinkovita kogeneracijska postrojenja, skladišne sustave i energetski učinkovite mreže centraliziranog grijanja/hlađenja koja je dodijeljena u skladu s KWKG-om iz 2016. spojiva s unutarnjim tržištem.

(116) Međutim, Komisija je u svojoj Odluci o pokretanju postupka izrazila sumnje u mogućnost da se smanjene dodatne pristojbe za kogeneraciju za krajnje potrošače kategorija B i C proglase spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a.

(117) Ocjenom spojivosti u nastavku obuhvaćena su samo smanjenja koja su dodijeljena krajnjim potrošačima kategorija B i C od 2007. i velikim potrošačima električne energije opisanima u prethodnoj uvodnoj izjavi 20. Ovom Odlukom nisu obuhvaćena smanjenja dodijeljena željezničkim prijevoznicima za plaćanja dodatne pristojbe za kogeneraciju. Ta su smanjenja odobrena odlukom SA.43666 ([31]).

(118) Ograničenom dodatnom pristojbom krajnji potrošači kategorija B i C i veliki potrošači električne energije oslobađaju se dijela dodatne pristojbe za kogeneraciju koji bi u pravilu morali snositi u svojem svakodnevnom poslovanju kao dio troškova električne energije, čime se smanjuju operativni troškovi predmetnih društava.

(119) Člankom 107. stavkom 1. Ugovora predviđeno je opće načelo zabrane državne potpore unutar Unije. Člankom 107. stavcima 2. i 3. Ugovora predviđena su izuzeća od tog načela.

(120) Kako je Komisija napomenula u svojoj Odluci o pokretanju postupka, smanjenja nisu obuhvaćena područjem primjene EEAG-a. Kao prvo, dodatne pristojbe za kogeneraciju ne smatraju se porezom za zaštitu okoliša u smislu odjeljka 3.7.1. EEAG-a. Dodatnom pristojbom za kogeneraciju želi se postići poseban cilj, a to je financiranje potpore za kogeneracijska postrojenja. Za razliku od poreza za zaštitu okoliša dodatna pristojba za kogeneraciju nema učinak upravljanja ponašanjem (vidjeti točke 167. i 181. EEAG-a). Njezin cilj nije promjena ponašanja samih obveznika plaćanja dodatne pristojbe za kogeneraciju. Stoga se može isključiti ocjena njezinih

([30]) *Ibid.*
([31]) Odluka Komisije od 22. kolovoza 2016. o državnoj potpori SA.43666 (2015/N) – Njemačka – Smanjenje dodatne pristojbe u skladu s KWKG-om za željeznice (SL C 406, 4.11.2016., str. 1.).

smanjenja u skladu s odjeljkom 3.7.1. Dodatna pristojba za kogeneraciju ima mnogo sličnosti s dodatnim pristojbama za obnovljivu energiju koje su namijenjene financiranju potpore za obnovljivu električnu energiju jer se njome neizravno nastoji postići cilj zaštite okoliša za smanjenje emisija CO_2 u proizvodnji električne energije financiranjem potpore za kogeneraciju. Međutim, odjeljak 3.7.2. EEAG-a odnosi se samo na dodatne pristojbe koje su namijenjene financiranju potpore za energiju iz obnovljivih izvora i stoga njime nije obuhvaćeno financiranje mjera energetske učinkovitosti kao što je energetski visokoučinkovita kogeneracija. Druge smjernice Komisije ne mogu se primijeniti na prijavljenu mjeru.

(121) Međutim, Komisija može proglasiti mjeru potpore spojivom izravno na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora ako je ona nužna i razmjerna te ako pozitivni učinci u pogledu postizanja zajedničkog cilja nadmašuju negativne učinke na tržišno natjecanje i trgovinu. Može se smatrati da su ti uvjeti ispunjeni ako se može dati potvrdan odgovor na sljedeća pitanja:

(a) Je li mjera potpore usmjerena na točno određen cilj od zajedničkog interesa ([32])?

(b) Je li usmjerena na situaciju u kojoj se potporom može ostvariti znatno poboljšanje koje tržište ne može ostvariti samo (na primjer jer se njome otklanja tržišni nedostatak)?

(c) Je li mjera potpore dobro osmišljena za postizanje cilja od zajedničkog interesa (nužnost potpore) ([33])? Posebno:

— Je li mjera potpore prikladan i nužan instrument, odnosno postoje li drugi, prikladniji instrumenti?

— Postoji li poticajni učinak, odnosno mijenja li se potporom ponašanje poduzetnika?

— Je li mjera potpore razmjerna, odnosno bi li se ista promjena ponašanja mogla postići i manjom potporom?

(d) Jesu li narušavanja tržišnog natjecanja i učinak na trgovinu ograničeni, tako da je sveukupna ravnoteža pozitivna?

6.3.1. *Cilj od zajedničkog interesa*

(122) Komisija je u svojoj Odluci o pokretanju postupka napomenula da je dodatna pristojba za kogeneraciju namijenjena financiranju potpore za visokoučinkovitu kogeneraciju i stoga se njome neizravno pridonosi postizanju ciljeva tih mjera potpore, odnosno smanjenju učinka proizvodnje električne energije na okoliš povećanjem energetske učinkovitosti proizvodnje energije i smanjenju emisija CO_2 u sektoru električne energije, za koje je Komisija utvrdila da odgovaraju cilju od zajedničkog interesa.

(123) Komisija je isto tako napomenula da se smanjenjima dodatnih pristojbi za kogeneraciju koje su namijenjene financiranju potpore za kogeneraciju toplinske i električne energije može neizravno pridonijeti i cilju mjera potpore koje se financiraju iz dodatnih pristojbi (odnosno povećanju energetske učinkovitosti proizvodnje energije i smanjenju emisija CO_2 povezanih s potrošnjom električne energije) jer se njima pridonosi osiguravanju dostatne osnovice za financiranje samih mjera potpore slično kao što se smanjenjima financiranja potpore za obnovljivu električnu energiju pridonosi osiguravanju dostatne osnovice za financiranje potpore za obnovljivu električnu energiju (vidjeti odjeljak 3.7.2. EEAG-a, a posebno njegovu točku 182.). Ako su potrebna za osiguravanje financiranja tih mjera potpore, smanjenjima bi se isto tako neizravno pridonijelo ciljevima mjera potpore koje se ispituju u odjeljcima 3.3.1. do 3.3.5. Odluke o pokretanju postupka.

(124) Komisija je isto tako napomenula da, za razliku od obnovljive energije, Unija državama članicama nije odredila obvezne ciljeve za proizvodnju električne energije iz visokoučinkovite kogeneracije. Sredstva potrebna za potporu za kogeneracijska postrojenja stoga su općenito niža od sredstava potrebnih za potporu za obnovljivu energiju, zbog čega je manje važno da se mjere potpore financiraju iz pristojbe za potrošnju električne energije. Međutim, u Direktivi 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([34]) određen je krovni cilj povećanja energetske

([32]) Presuda od 14. siječnja 2009., Kronoply/Komisija, T-162/06, ECLI:EU:T:2009:2, posebno točke 65., 66., 74. i 75.

([33]) Presuda od 7. lipnja 2001., Agrana Zucker und Stärke/Komisija, predmet T-187/99, ECLI:EU:T:2001:149, točka 74., presuda od 14. svibnja 2002.,, Graphischer Maschinenbau/Komisija, predmet T-126/99, ECLI:EU:T:2002:116, točke 41. do 43., presuda od 15. travnja 2008., Nuova Agricast, predmet C-390/06, ECLI:EU:C:2008:224, točke 68. do 69.

([34]) Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskoj učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.)

učinkovitosti za 20 % i predviđeni su okvirni nacionalni ciljevi energetske učinkovitosti kojima visokoučinkovita kogeneracijska postrojenja, energetski učinkovite mreže centraliziranog grijanja i skladišni sustavi mogu znatno pridonijeti. Osim toga, države članice imaju obvezu ocijeniti svoj potencijal provedbe mjera energetske učinkovitosti, uključujući kogeneracijska postrojenja, centralizirano grijanje i skladišne sustave, te iskoristiti utvrđeni potencijal. Stoga bi potrebe za financiranjem mjera potpore za energetsku učinkovitost isto tako mogle postati važne, zbog čega će se povećati potreba država članica za mogućnošću financiranja mjera iz pristojbi za potrošnju energije. Osim toga, Unija i njezine države članice i dalje će se voditi ciljem poboljšanja energetske učinkovitosti za 27 % do 2030., koji je Europsko vijeće podržalo 23. listopada 2014. ([35]), kako bi dodatno smanjile emisije CO_2 i uštedjele energiju.

(125) Kako bi se izbjeglo da se krajnji potrošači električne energije na koje posebno utječu troškovi financiranja promicanja visokoučinkovite kogeneracije (i povezanog promicanja energetski učinkovitih mreža centraliziranog grijanja i skladišnih sustava grijanja koji su priključeni na kogeneracijska postrojenja) nađu u konkurentski znatno nepovoljnijem položaju, Njemačka će možda morati dodijeliti djelomična smanjenja, posebno jer se dodatna pristojba za kogeneraciju dodaje dodatnoj pristojbi u skladu s EEG-om kako bi se financirao skup mjera potpore u sektoru električne energije u svrhu smanjenja emisija CO_2 i borbe protiv klimatskih promjena. Stečaj ili premještanje prevelikog broja poduzetnika na koje posebno utječe dodatna pristojba u skladu s EEG-om ili dodatna pristojba za kogeneraciju moglo bi dovesti do smanjenja financijske osnovice: umjesto da plaćaju smanjenu dodatnu pristojbu, relevantna društva ne bi uopće pridonosila financiranju te bi se od ostalih krajnjih potrošača zahtijevala veća financijska sredstva za financiranje potpore za kogeneraciju, zbog čega bi se dodatno smanjila prihvatljivost dodatne pristojbe, a time i sama potpora za kogeneraciju.

(126) Komisija je u svojoj Odluci o pokretanju postupka napomenula da iako cilj dodatne pristojbe za kogeneraciju nije stvaranje poticaja za smanjenu potrošnju energije, već financiranje mjera energetske učinkovitosti, trebalo bi izbjeći da društva zbog važnosti smanjenja postanu manje energetski učinkovita jer bi to bilo u suprotnosti s ciljem podržavanih mjera energetske učinkovitosti.

(127) Kad je riječ o riziku smanjenja poticaja za energetsku učinkovitost, njemačka tijela navela su da se smanjenjima ne uklanjaju poticaji za energetsku učinkovitost velikih potrošača električne energije jer dodatna pristojba za kogeneraciju čini samo mali dio troškova električne energije. Uzimajući u obzir visoki udio troškova energije u ukupnim troškovima proizvodnje, već je sama cijena električne energije poticaj za povećanje energetske učinkovitosti (vidjeti prethodne uvodne izjave 62. i dalje). BV Glas isto tako navodi da se velike potrošače električne energije neprestano potiče na poboljšanje energetske učinkovitosti s obzirom na visoki udio cijena energije u ukupnim troškovima proizvodnje (često između 20 % i 50 %).

(128) Komisija se slaže da za društva koja su veliki potrošači električne energije i koja su izložena međunarodnoj trgovini već sama cijena električne energije može biti poticaj za povećanje energetske učinkovitosti s obzirom na visoki udio energije velikog energetskog intenziteta u troškovima proizvodnje. Taj poticaj bit će važniji za društva koja se suočavaju s određenom razinom međunarodne trgovine jer će se konkurentskim pritiskom društva potaknuti na učinkovitost. Budući da će ista društva morati plaćati najmanje 15 % dodatne pristojbe za kogeneraciju, tim minimalnim doprinosom u stvari će se društva koja su veliki potrošači električne energije i koja se suočavaju s međunarodnim tržišnim natjecanjem dodatno potaknuti na ulaganja u mjere energetske učinkovitosti. Međutim, nisu dostavljeni elementi kojima se dokazuje da se smanjenjima ne bi uklonili poticaji za poduzetnike koji nisu veliki potrošači električne energije. Njemačka tijela ograničila su smanjenja na velike potrošače električne energije koji se od 1. siječnja 2017. suočavaju s određenom razinom međunarodnog tržišnog natjecanja, pri čemu se veliki dio korisnika iz 2016. može smatrati velikim potrošačima električne energije. Smanjenja su isto tako uvjetovana sudjelovanjem u sustavu upravljanja energijom ili okolišem. Naposljetku, kao što će se detaljnije ispitati u nastavku, njemačka tijela zadržala su vlastiti doprinos od 15 % dodatne pristojbe za kogeneraciju. Stoga Komisija zaključuje da se smanjenjima, kako su izmijenjena, neće ukloniti poticaji za povećanje energetske učinkovitosti velikih potrošača električne energije. Kad je riječ o korisnicima koji nisu veliki potrošači električne energije u razdoblju 2011.–2018., njemačka tijela dostavila su plan prilagodbe kojim će se povećati poticaji za njihovu energetsku učinkovitost.

(129) Komisija na temelju tih elemenata zaključuje da se smanjenim dodatnim pristojbama za kogeneraciju pridonosi zajedničkom cilju.

([35]) Zaključci Europskog vijeća od 23.–24. listopada 2014.

6.3.2. *Potreba za intervencijom države, prikladnost potpore i poticajni učinak*

(130) Komisija je u odjeljcima 3.3.1.2., 3.3.2.2., 3.3.4.2. i 3.3.5.2. svoje Odluke o pokretanju postupka zaključila da tržište samo po sebi neće promicati visokoučinkovita kogeneracijska postrojenja, energetski učinkovite mreže centraliziranog grijanja/hlađenja i skladišne sustave grijanja/hlađenja te da su potrebne mjere potpore (uključujući njihovo financiranje) za poticanje ulaganja u ta postrojenja i sustave i/ili njihova rada.

(131) Sve mjere potpore koje se ispituju u odjeljcima 3.3.1. do 3.3.5. Odluke o pokretanju postupka usmjerene su na povećanje energetske učinkovitosti proizvodnje energije i smanjenje ugljičnog otiska proizvodnje te time i potrošnje električne energije. Njihov je cilj borba protiv klimatskih promjena.

(132) Iako nije jedino moguće financijsko sredstvo, dodatna pristojba za kogeneraciju prikladna je za financiranje mjera potpore za proizvodnju električne energije iz visokoučinkovite kogeneracije, energetski učinkovite mreže centraliziranog grijanja i skladišne sustave grijanja na temelju dodatne pristojbe za električnu energiju koju su potrošili krajnji potrošači priključeni na mrežu i koja je povučena iz te mreže zbog bliske veze između podržavanih mjera i električne energije povučene iz mreže. Takvom se dodatnom pristojbom osigurava i relativno stabilan izvor financiranja i ne narušava proračunska disciplina. Zbog tih se razloga takav financijski sustav često primjenjuje za financiranje potpore za proizvodnju obnovljive električne energije. Kako je već navedeno u prethodnoj uvodnoj izjavi 125., potrebe za financiranjem mjera potpore za energetsku učinkovitost mogle bi postati važne, zbog čega će se povećati potreba država članica za mogućnošću financiranja mjera iz dodatnih pristojbi za električnu energiju.

(133) Stoga Komisija smatra da bi se smanjena dodatna pristojba za kogeneraciju mogla smatrati nužnom za postizanje ciljeva energetske učinkovitosti i zaštite okoliša koji se žele ostvariti mjerama koje se ispituju u odjeljcima 3.3.1. do 3.3.5. Odluke o pokretanju postupka ako bi se zbog nepostojanja smanjenja ugrozila dodatna pristojba za kogeneraciju kojom se financiranju te mjere i njihovi ciljevi.

(134) To bi mogao biti slučaj ako bi plaćanje pune dodatne pristojbe za kogeneraciju podrazumijevalo premještanje ili stečaj prevelikog broja poduzetnika ili sektora. Time bi se znatno smanjili prihvatljivost dodatne pristojbe za kogeneraciju i broj obveznika plaćanja dodatne pristojbe te bi se ugrozila sama mjera potpore.

(135) Komisija je u svojoj Odluci o pokretanju postupka (uvodna izjava 274.) navela da kriteriji razvijeni u skladu s točkama 185., 186. i 187. EEAG-a mogu poslužiti kao smjernice za utvrđivanje sektora u kojima postoji rizik premještanja ili stečaja u slučaju previsokih dodatnih pristojbi za energiju čija je svrha financiranje potpore za kogeneraciju. To se čini osobito prikladnim ako se uzme u obzir da, s jedne strane, mjere koje se financiraju iz dodatne pristojbe za kogeneraciju imaju isti cilj zaštite okoliša kao i mjere koje se financiraju iz dodatnih pristojbi za obnovljivu energiju koje su obuhvaćene područjem primjene odjeljka 3.7.2. EEAG-a (borba protiv klimatskih promjena smanjenjem emisija CO_2 u proizvodnji električne energije) te, s druge strane, da se dodatna pristojba za kogeneraciju u Njemačkoj dodaje dodatnim pristojbama za obnovljivu energiju (dodatnoj pristojbi u skladu s EEG-om u Njemačkoj) i da je slično strukturirana. Budući da se naplaćuje razmjerno električnoj energiji povučenoj iz mreže, dodatna pristojba za kogeneraciju posebno će utjecati na poduzetnike čiji troškovi električne energije čine važan udio u bruto dodanoj vrijednosti i koji ne mogu svoje troškove lako prenijeti na krajnje potrošače bez gubitka važnih tržišnih udjela s obzirom na intenzitet međunarodne trgovine sektora u kojem djeluju. Svrha kriterija iz točaka 185., 186. i 187. EEAG-a jest utvrditi te poduzetnike.

(136) Tijekom prethodnog istražnog postupka njemačka tijela objasnila su da su smanjene dodatne pristojbe za kogeneraciju potrebne kako bi se osigurala konkurentnost predmetnih društava (potrošača energije) i da će u konačnici biti potrebne za osiguravanje financiranja mjera potpore. Međutim, njemačka tijela nisu dostavila dovoljno informacija iz kojih je vidljivo da su smanjene dodatne pristojbe za kogeneraciju potrebne za sve vrste poduzetnika ili sektora koji pripadaju krajnjim potrošačima kategorija C i B kako bi se osiguralo financiranje mjera potpore utvrđenih u KWKG-u iz 2016., kako je prijavljen. Dostavila su samo informacije o velikim potrošačima električne energije koji su izloženi međunarodnom tržišnom natjecanju i imaju pravo na smanjenja dodatnih pristojbi za obnovljivu energiju, ali su potvrdila da nisu svi krajnji potrošači kategorija B i C takvi poduzetnici.

(137) Komisija je u svojoj Odluci o pokretanju postupka napomenula kako je prihvatila da će puna dodatna pristojba u skladu s EEG-om vrlo vjerojatno znatno utjecati na određene sektore s viskom električnim intenzitetom i velikom izloženošću međunarodnoj trgovini te kako je ta prijetnja njihovoj konkurentnosti i održivosti dovoljno

bitna da bi se njome mogla ugroziti potpora za obnovljivu energiju ([36]). Pod pretpostavkom da će korisnici biti društva koja imaju pravo na potporu u skladu s EEG-om, za znatan broj tih društava puna dodatna pristojba za kogeneraciju iznosila bi između 1 % i 9 % BDV-a. Riječ bi bila o stvarno znatnom opterećenju, posebno jer bi se dodalo opterećenju koje već proizlazi iz dodatne pristojbe u skladu s EEG-om kojom se financiraju mjere s istim ciljem zaštite okoliša kao i mjere koje se financiraju iz dodatne pristojbe za kogeneraciju.

(138) Tijekom službenog istražnog postupka njemačka tijela nisu dostavila nikakve dodatne informacije na temelju kojih bi Komisija mogla provjeriti koji udio korisnika bi zapravo činili poduzetnici koji imaju pravo na smanjene dodatne pristojbe u skladu s EEG-om ili na smanjenja u skladu s odjeljkom 3.7.2. EEAG-a ni informacije kojima bi se dokazala nužnost smanjenja i za društva koja nisu veliki potrošači električne energije i koja se ne suočavaju s međunarodnim tržišnim natjecanjem. Nadalje, iako tvrdi da su sva smanjenja nužna, BV Glas nije dostavio informacije koje bi upućivale na to da su ona nužna i za korisnike koji nisu veliki potrošači električne energije. *De facto*, informacija koje je dostavio BV Glas ograničene su na velike potrošače električne energije. Međutim, od 1. siječnja 2017. smanjenja će biti ograničena na velike potrošače električne energije koji ispunjavaju uvjete za smanjenja dodatne pristojbe za obnovljivu energiju (odnosno na velike potrošače električne energije kojima prijeti opasnost od premještanja ili stečaja). Korisnici iz kategorija B i C koji nisu veliki potrošači električne energije više neće imati pravo na smanjenja. Za korisnike koji nisu veliki potrošači električne energije njemačka tijela propisala su plan prilagodbe u skladu s kojim će se smanjenja postupno i u potpunosti ukinuti do 2019., dok su smanjenja koja su dodijeljena korisnicima koji nisu veliki potrošači električne energije počevši od 2011. prilagođena na temelju plana prilagodbe dostavljenog Komisiji (vidjeti i odjeljak 6.4. o planu prilagodbe u nastavku).

(139) Na temelju tih elemenata, posebno izmjena i plana prilagodbe koje su dostavila njemačka tijela i kojima se osigurava ograničavanje smanjenja na velike potrošače električne energije koji su izloženi međunarodnoj trgovini, Komisija zaključuje da su smanjenja prikladna i nužna za osiguravanje održivosti financiranja potpore za kogeneraciju i da imaju poticajan učinak.

6.3.3. *Razmjernost*

(140) Komisija je u svojoj Odluci o pokretanju postupka navela da smanjenja ne mogu odgovarati potpunim izuzećima niti mogu biti toliko velika da se njima ugrožava svrha mjere potpore jer dovode do prevelikog opterećenja drugih krajnjih potrošača (uvodna izjava 269. Odluke o pokretanju postupka). Prevelikim smanjenjima isto se tako povećava narušavanje tržišnog natjecanja proizišlo iz njih. Zbog toga bi u pogledu smanjenja financiranja potpore za energiju iz obnovljivih izvora u skladu s EEAG-om poduzetnici koji imaju pravo na smanjenja trebali platiti minimalan doprinos koji u načelu odgovara 15 % uobičajene pristojbe (vidjeti točku 188. EEAG-a) uz mogućnost daljnjih smanjenja kad pristojba čini više od određenog udjela BDV-a društva (točka 189. EEAG-a).

(141) Komisija je u svojoj Odluci o pokretanju postupka (uvodna izjava 282.) navela da će za ocjenu razmjernosti smanjenja kao smjernice upotrijebiti točke 188. i 189. EEAG-a. To se čini posebno prikladnim ako se uzme u obzir da, s jedne strane, mjere koje se financiraju iz dodatne pristojbe za kogeneraciju imaju isti cilj zaštite okoliša kao i mjere koje se financiraju iz dodatnih pristojbi za obnovljivu energiju koje su obuhvaćene područjem primjene odjeljka 3.7.2. EEAG-a (borba protiv klimatskih promjena smanjenjem emisija CO_2 u proizvodnji električne energije) te, s druge strane, da je cilj smanjenja osigurati održivost financiranja tih mjera potpore tako da se ograniči opterećenje poduzetnika na koje dodatne pristojbe za energiju posebno utječu, ali da se od njih i dalje zahtijeva dovoljan vlastiti doprinos.

(142) Komisija je u svojoj Odluci o pokretanju postupka navela (uvodna izjava 283.) da tijekom prethodnog istražnog postupka njemačka tijela nisu dokazala da je primjena ograničenja od 0,04 eurocenta/kWh i 0,03 eurocenta/kWh bila svedena na nužni minimum. Njemačka tijela nisu dokazala da manja smanjenja ne bi bila prihvatljiva. Ustrajala su na kumulativnom učinku s EEG-om, ali nisu dostavila konkretne informacije o korisnicima smanjenja za usporedbu omjera između smanjene dodatne pristojbe za kogeneraciju i BDV-a s omjerom između nešto viših dodatnih pristojbi za kogeneraciju (na primjer 15 %) i BDV-a ili s omjerom između smanjene dodatne pristojbe za kogeneraciju dodane smanjenoj dodatnoj pristojbi u skladu s EEG-om i BDV-a.

([36]) Vidjeti Odluku Komisije od 23. srpnja 2014. o državnoj potpori SA.38632 (2014/N) – Njemačka – EEG iz 2014. (SL C 325, 2.10.2015., str. 4.)

(143) Njemačka tijela nisu dostavila nikakve dodatne informacije tijekom službenog istražnog postupka. BV Glas naveo je da su smanjenja ograničena na nužni minimum, ali nije objasnio zašto bi smanjenja bila ograničena na minimum.

(144) Međutim, Njemačka je izmijenila KWKG iz 2016. te su kao rezultat od 1. siječnja 2017. smanjenja ograničena na velike potrošače električne energije koji ispunjavaju uvjete za smanjenja dodatne pristojbe za obnovljivu energiju i dodatna pristojba iznosit će najmanje 15 % dodatne pristojbe (vidjeti prethodnu uvodnu izjavu 21.). Korisnici koji nisu veliki potrošači električne energije više neće imati pravo na smanjenja. Njemačka tijela dostavila su i plan prilagodbe za prijašnje krajnje potrošače kategorija B i C prema kojem će se smanjenja postupno i u potpunosti ukinuti do 2019. za krajnje potrošače kategorija B i C koji se ne smatraju velikim potrošačima električne energije, dok su smanjenja koja su u prošlosti bila dodijeljena korisnicima koji nisu veliki potrošači električne energije prilagođena počevši od 2011. Njemačka tijela dostavila su i plan prilagodbe za prijašnje krajnje potrošače kategorija B i C koji se smatraju velikim potrošačima električne energije počevši od 2011.

(145) Na temelju tih elemenata, posebno izmjena razine smanjenja uvedenih 1. siječnja 2017. i plana prilagodbe koje su dostavila njemačka tijela, Komisija zaključuje da su smanjenja dodatnih pristojbi za kogeneraciju razmjerna cilju koji se želi postići.

6.3.4. *Narušavanje tržišnog natjecanja*

(146) Komisija je svojoj Odluci o pokretanju postupka navela da tijekom faze prethodnog istražnog postupka nije zaprimila dovoljno elemenata na temelju kojih bi mogla ocijeniti ukupnu bilancu potencijalnog narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine među državama članicama. Nadalje, budući da nužnost, prikladnost, poticajni učinak i razmjernost mjere potpore još nisu dokazani, Komisija je sumnjala da se mjerom potpore osigurava da je narušavanje tržišnog natjecanja koje proizlazi iz oslobođenja društava od dijela njihovih operativnih troškova ograničeno i da bi ukupna bilanca mjere bila pozitivna.

(147) Njemačka tijela naglasila u svojim primjedbama na Odluku o pokretanju postupka (uvodna izjava 287.) da je narušavanje ograničeno s obzirom na pozitivni učinak mjera koje se financiraju iz dodatne pristojbe za kogeneraciju i na izmjene donesene 22. prosinca 2016. na temelju kojih će se smanjenja ograničiti na nužni minimum kako bi se osigurala održivost dodatne pristojbe za kogeneraciju.

(148) U pogledu pozitivnih učinaka Komisija je u svojoj Odluci o pokretanju postupka navela da su cilj mjera koje se financiraju iz dodatne pristojbe za kogeneraciju važna smanjenja emisija CO_2 te da su one isto tako važne za poboljšanje integracije električne energije iz kogeneracije na tržište električne energije. Sažetak pozitivnih učinaka naveden je u prethodnim uvodnim izjavama 9. i 10.

(149) Komisija nadalje navodi da je u Direktivi 2012/27/EU utvrđen krovni cilj povećanja energetske učinkovitosti za 20 % i da su na temelju nje države članice obvezne ocijeniti svoj potencijal provedbe mjera energetske učinkovitosti, uključujući kogeneracijska postrojenja, centralizirano grijanje i skladišne sustave, te utvrđeni potencijal iskoristiti. Osim toga, Unija i njezine države članice i dalje će se voditi ciljem poboljšanja energetske učinkovitosti za 27 % do 2030., koji je Europsko vijeće podržalo 23. listopada 2014. ([37]), kako bi dodatno smanjile emisije CO_2 i uštedjele energiju. Kao rezultat, postoje potrebe za financiranjem mjera potpore za energetsku učinkovitost koje bi u budućnosti isto tako mogle postati važnije jer još nije ostvaren cilj od 20 %, nakon čega će ih biti potrebno dodatno poboljšati kako bi se ostvario cilj za 2030. Stoga je osiguravanje dostupnosti i održivosti financijskih sredstava za kogeneracijska postrojenja, centralizirano grijanje i skladišne sustave važan element kako bi se omogućili povećana energetska učinkovitost proizvodnje energije i daljnja smanjenja emisija CO_2. Komisija je u svojoj Odluci o pokretanju postupka isto tako utvrdila da u tom području još uvijek postoje tržišni nedostaci i da će za povećanje energetske učinkovitosti biti potrebne mjere potpore.

(150) Komisija nadalje navodi da je izmjenama uvedenima 22. prosinca 2016. Njemačka ograničila prihvatljivost za smanjenja na poduzetnike koji imaju pravo na smanjenja u skladu s BesAR-om, odnosno na poduzetnike i sektore koji su u najvećoj opasnosti od premještanja i stečaja u slučaju plaćanja pune dodatne pristojbe i stoga predstavljaju najveću prijetnju njezinoj održivosti. Isto tako, od korisnika se i dalje zahtijeva da pridonose financiranju mjera energetske učinkovitosti i da se smanjenjima ne ugrožavaju poticaji za održavanje energetske učinkovitosti korisnika.

([37]) Zaključci Europskog vijeća od 23.–24. listopada 2014.

(151) Naposljetku, Komisija navodi da se smanjenja dodjeljuju svim poduzetnicima koji djeluju u istom sektoru kad se nalaze u istoj situaciji s obzirom na električni intenzitet.

(152) Komisija na temelju toga zaključuje da je ukupna bilanca mjere potpore pozitivna jer njezini pozitivni učinci nadmašuju moguće narušavanje tržišnog natjecanja.

6.4. **Plan prilagodbe**

(153) Smanjene dodatne pristojbe za kogeneraciju uvedene su 2002. KWKG-om iz 2002. U tom su pogledu njemačka tijela navela da je Komisija 2002. utvrdila kako tada primjenjivi KWKG iz 2000. nije državna potpora i nije obavijestila Njemačku da će KWKG iz 2002. biti akt koji je potrebno prijaviti ([38]). Navela su kako je činjenica da Komisija nije imala prigovora na KWKG iz 2002. i da je proglasila da KWKG iz 2000. nije potpora legitiman razlog za to da se smanjenja dodatnih pristojbi za kogeneraciju ne smatraju potporom, barem do 2014. kad je Komisija donijela EEAG iz 2014. i jasno dala do znanja da se programi potpore za obnovljivu energiju ili kogeneraciju koji se financiranju iz dodatnih pristojbi smatraju potporom. BV Glas isto tako navodi da su Odlukom Komisije od 22. svibnja 2002. o državnoj potpori NN 68/2000 – Njemačka – Zakon o zaštiti proizvodnje električne energije iz kogeneracije od 12. svibnja 2000. („Odluka Komisije iz 2002.") stvorena legitimna očekivanja da KWKG iz 2002. i zatim KWKG iz 2016. nisu potpora.

(154) Neovisno o tome, Njemačka je Komisiji dostavila plan prilagodbe počevši od 2011. kojim se krajnji potrošači kategorija B i C postupno prilagođavaju kriterijima prihvatljivosti i razmjernosti koji su uvedeni Zakonom od 22. prosinca 2016. i ugrađeni u KWKG iz 2016. kako je izmijenjen (odnosno smanjenja ograničena na velike potrošače električne energije koji ispunjavaju uvjete iz prethodne uvodne izjave 20. i smanjenja ograničena na 85 % dodatne pristojbe za kogeneraciju ili na 4 % ili 0,5 % BDV-a ovisno o električnom intenzitetu poduzetnika).

(155) Njime se plaćanja dodatnih pristojbi za kogeneraciju svih prijašnjih krajnjih potrošača kategorija B i C koji se smatraju velikim potrošačima električne energije usklađuju na spojive razine do 2018. Iako Komisija taj plan prilagodbe ocjenjuje isključivo na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, iz usporedbe s kriterijima ocjenjivanja iz EEAG-a u pogledu prilagodbe smanjenja dodatne pristojbe za obnovljive izvore energije koja se primjenjivala prije 1. srpnja 2014. vidljivo je da bi se postupnom prilagodbom dodatne pristojbe za kogeneraciju kako je predviđena u dostavljenom planu omogućilo da se prijašnja plaćanja dodatnih pristojbi za kogeneraciju smatraju spojivima s unutarnjim tržištem.

(156) Planom se *de facto* predviđa postupno povećanje dodatne pristojbe za kogeneraciju za krajnje potrošače kategorija B i C od 2011. nadalje, tako da će 2019. morati plaćati punu dodatnu pristojbu za kogeneraciju (100 %). Taj je put stroži od prijelazne odredbe o smanjenju financiranja obnovljivih izvora energije kako je predviđeno EEAG-om. Planom je za velike potrošače električne energije predviđena prilagodba na 15 % već 2018., što je prije no što Komisija zahtijeva u pogledu prilagodbe smanjenja financiranja obnovljivih izvora energije (vidjeti točku 193. EEAG-a). Stoga Komisija smatra da će se provedbom dostavljenog plana prilagodbe prijašnja smanjenja dodatnih pristojbi za kogeneraciju uskladiti s unutarnjim tržištem.

(157) Budući da su dodatne pristojbe za kogeneraciju koje su za 2011. i 2012. platili krajnji potrošači kategorije B ili C ukupno činile više od 100 % pune dodatne pristojbe za kogeneraciju koju su platili krajnji potrošači kategorije A, plan prilagodbe primjenjuje se na korisnike koji nisu veliki potrošači električne energije tek od 2013. Potrošači kategorije B zapravo su za razdoblje 2013.–2016. ukupno platili više nego što se zahtijeva planom prilagodbe (21 % umjesto do 12,5 %) i stoga će se u praksi oni morati prilagoditi tek od 2017. Potrošači kategorije C prilagodit će se od 2016. jer su za razdoblje 2013.–2015. ukupno platili više nego što se zahtijeva planom prilagodbe (13 % umjesto do 12,5 %).

(158) Veliki potrošači električne energije ukupno su za razdoblje 2011.–2016. platili 15 % dodatne pristojbe za kogeneraciju. Plan prilagodbe u praksi će se na njih primjenjivati od 2017.

([38]) Odluka Komisije od 22. svibnja 2002. o državnoj potpori NN 68/2000 – Njemačka – Zakon o zaštiti proizvodnje električne energije iz kogeneracije od 12. svibnja 2000. (SL C 164, 10.7.2002., str. 5.).

(159) S obzirom na stvarne iznose dodatne pristojbe za kogeneraciju koje su korisnici platili tijekom prethodnih godina, provedbom plana prilagodbe stoga se neće zahtijevati povećanje dodatne pristojbe za prethodne godine, osim za 2016. za krajnje potrošače kategorije C koji se ne smatraju velikim potrošačima električne energije. Međutim, to povećanje dodatne pristojbe za kogeneraciju već je doneseno Zakonom od 22. prosinca 2016. i povećana dodatna pristojba za kogeneraciju za tu kategoriju krajnjih potrošača uključena je u konačni račun za 2016. U skladu s člankom 36. KWKG-a iz 2016. kako je izmijenjen plativa je još i dodatna pristojba od 0,026 eurocenta/kWh, osim ako su smanjenja za razdoblje 2014.–2016. manja od 160 000 EUR (odnosno 20 % ispod *de minimis* praga).

(160) Komisija isto tako smatra da je opravdano s planom prilagodbe započeti 2011. U lipnju 2010. Europsko vijeće dogovorilo se o cilju povećanja energetske učinkovitosti za 20 % do 2020. Tijekom 2010. i 2011. EU je donio nekoliko planova djelovanja i komunikacija ([39]) u kojima se naglašava važnost energetske učinkovitosti i potreba za ulaganjem većih napora, uključujući u području proizvodnje energije i u okviru programa, kako bi se povećala energetska učinkovitost. To je zajedno s Direktivom 2012/27/EU potaknulo države članice da povećaju mjere potpore te su se kao rezultat povećale dodatne pristojbe, uključujući onu za kogeneraciju.

(161) U pogledu legitimnih očekivanja proizišlih iz Odluke Komisije iz 2002. Komisija napominje da se njezina Odluka iz 2002. nije odnosila na smanjenja dodatne pristojbe za kogeneraciju i nije jasno kako je mogla dovesti do legitimnih očekivanja u pogledu nepostojanja potpore. U svakom slučaju, pod pretpostavkom da su na temelju Odluke Komisije iz 2002. i sudske prakse (PreussenElektra ([40])) mogla postojati legitimna očekivanja, ona bi prestala najkasnije 2011. jer je oprezan i razborit gospodarski subjekt na temelju razvoja sudske prakse i prakse odlučivanja mogao shvatiti da se više ne može pretpostaviti kako smanjenja dodatne pristojbe za kogeneraciju nisu potpora.

(162) Sud je u više navrata presudio da se pravo pozivanja na načelo zaštite legitimnih očekivanja primjenjuje na svakog pojedinca kod kojega je institucija Zajednice stvorila legitimna očekivanja temeljena na preciznim jamstvima koja mu je ona pružila. Međutim, ako je oprezan i razborit gospodarski subjekt u stanju predvidjeti donošenje mjere Zajednice koja može utjecati na njegove interese, on se ne može pozivati na blagodat tog načela kad se ta mjera donese ([41]).

(163) U međuvremenu je Sud u svojoj presudi od 17. srpnja 2008., Essent ([42]), pojasnio granice presude PreussenElektra ([43]) i zaključio da se dodatna pristojba koju je propisala država i kojom upravlja subjekt koji je ona odredila smatra državnim sredstvom čak i ako novac ne prolazi kroz fond ili račun kojim izravno upravlja država; osim toga, Komisija je 22. srpnja 2009. pokrenula službeni istražni postupak o ograničenjima koja su uvedena austrijskim zakonom kojim se društva u industrijama s velikom potrošnjom energije izuzimaju od obveze kupnje

([39]) Vidjeti zaključke Europskog vijeća od 17. lipnja 2010. U zaključcima Europskog vijeća od 17. lipnja 2010. cilj povećanja energetske učinkovitosti potvrđen je kao jedan od krovnih ciljeva nove strategije Unije za radna mjesta i pametan, održiv i uključiv rast. U okviru tog procesa i kako bi provele navedeni cilj na nacionalnoj razini, države članice moraju u bliskom dijalogu s Komisijom utvrditi nacionalne ciljeve te u svojim nacionalnim programima reformi navesti kako ih namjeravaju ostvariti. Vidjeti i Komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Energija 2020. – Strategija za konkurentnu, održivu i sigurnu energiju (COM(2010) 639 final od 10. studenoga 2010.). U njoj je energetska učinkovitost stavljena u središte energetske strategije Unije za 2020. i istaknuta je potreba za novom strategijom za energetsku učinkovitost kojom će se svim državama članicama omogućiti odvajanje upotrebe energije od gospodarskog rasta. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija. Vidjeti i zaključke Europskog vijeća od 4. veljače 2011. u kojima je potvrđeno da se cilj povećanja energetske učinkovitosti Unije ne ostvaruje prema planu i da je potrebno odlučno djelovanje kako bi se iskoristio znatan potencijal za veću uštedu energije u zgradama, prometu, proizvodima i procesima. Vidjeti i Komunikacija Komisije od 8. ožujka 2011. Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Plan energetske učinkovitosti iz 2011. U Komunikaciji je potvrđeno da Unija ne ostvaruje cilj povećanja energetske učinkovitosti prema planu. Kako bi se to ispravilo, u Planu energetske učinkovitosti iz 2011. naveden je niz politika i mjera energetske učinkovitosti kojima je obuhvaćen cjelokupni energetski lanac, uključujući proizvodnju toplinske i električne energije, te je naglašeno da bi, gdje je to moguće, trebalo iskoristiti otpadnu toplinu i u većoj mjeri upotrebljavati visokoučinkovitu kogeneraciju.

([40]) Presuda Suda od 13. ožujka 2001., PreussenElektra, predmet C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160

([41]) Presuda od 22. lipnja 2006., Forum 187/Komisija, spojeni predmeti C-182/03, C-217/03, ECLI:EU:C:2005:266, točka 147.

([42]) Presuda od 17. srpnja 2008., Essent Network Noord i drugi, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413

([43]) Presuda Suda od 13. ožujka 2001., PreussenElektra, predmet C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160

zelene električne energije ako su njezini troškovi veći od 0,5 % vrijednosti njihove proizvodnje ([44]). Komisija je 8. ožujka 2011. u konačnoj odluci potvrdila svoje stajalište da austrijsko ograničenje za velike potrošače električne energije iz Zakona o zelenoj električnoj energiji čini državnu potporu ([45]).

(164) Komisija isto tako napominje da plan prilagodbe u praksi dovodi do prilagodbe za krajnje potrošače kategorije C koji se 2016. ne smatraju velikim potrošačima električne energije. Oprezan i razborit gospodarski subjekt shvatio bi 2016. da bi, prije nego što povjeruje kako smanjenja nisu potpora, bilo razborito pričekati stajalište Komisije, posebno jer se znalo da je KWKG iz 2016. prijavljen Komisiji radi odobrenja.

(165) Naposljetku, Komisija napominje da se planom prilagodbe izbjegavaju previsoka i prenagla financijska opterećenja pojedinačnih poduzetnika te se u tom smislu pridonosi i održivosti financiranja potpore za kogeneraciju kako je opisano u prethodnim uvodnim izjavama 124. i dalje.

(166) U pogledu smanjenja dodatnih pristojbi za kogeneraciju koja su se primjenjivala prije datuma početka plana prilagodbe Komisija smatra da se, s obzirom na stanje razvoja visokoučinkovite kogeneracije (u razdoblju prije postavljanja cilja povećanja energetske učinkovitosti EU-a za 20 %), može smatrati da iznosi smanjenja koja su dodijeljena u skladu s KWKG-om iz 2002. poslije studenog 2006. ne ispunjavaju sve kriterije iz članka 107. stavka 1. UFEU-a i da su stoga obuhvaćeni Uredbom u skladu s člankom 2. Uredbe (EZ) br. 994/98 koja se u to vrijeme primjenjivala (*de minimis* potpore) ili da su smanjenja koja su dodijeljena od prosinca 2008. do prosinca 2010. obuhvaćena Privremenim okvirom Zajednice za državne potpore kojima se podupire pristup financiranju u trenutačnoj financijskoj i gospodarskoj krizi ([46]).

6.5. **Zaključak**

(167) Komisija utvrđuje da je Njemačka nezakonito primijenila smanjene dodatne pristojbe za kogeneraciju za određene krajnje potrošače u suprotnosti s člankom 108. stavkom 3. Ugovora. Međutim, Komisija utvrđuje da su ta smanjenja kako su izmijenjena Zakonom od 22. prosinca 2016. i dopunjena planom provedbe spojiva s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

7. **PRETHODNO ISPITIVANJE PLANIRANOG PROŠIRENJA POTPORE ZA KOGENERACIJU NA TEMELJU KWKG-A IZ 2016. KAKO JE IZMIJENJEN ZAKONOM OD 22. PROSINCA 2017.**

(168) Kako je opisano u uvodnoj izjavi 7., njemačka tijela prijavila su izmjenu programa potpore za kogeneraciju koji je Komisija odobrila 24. listopada 2016. Izmjena se sastoji od promjene uvjeta koje kogeneracijska postrojenja moraju ispuniti kako bi imala pravo sudjelovati u natječajima koji će se organizirati od zime 2017./2018. za odabir kogeneracijskih projekata koji će koristiti potporu. Kao rezultat te izmjene pravo sudjelovanja u navedenim natječajima imat će i kogeneracijska postrojenja koja isporučuju električnu energiju u zatvorene distribucijske mreže („izmjena"). Međutim, kogeneracijska postrojenja koja se upotrebljavaju za vlastitu potrošnju i dalje neće imati pravo na potporu te se prijavljena izmjena na njih ne odnosi. U sljedećem se odjeljku opisuje prethodno ispitivanje te izmjene u skladu s člankom 4. Uredbe (EU) 2015/1589.

7.1. **Postojanje potpore**

(169) Kao rezultat izmjene opisane u prethodnom odjeljku 5. dodatna kategorija operatora kogeneracije imala bi pravo sudjelovati u natječajima za dobivanje fiksne premije povrh tržišne cijene za električnu energiju. Izmjenom bi se tako povećao krug korisnika odobrenog programa potpore. Njome se ne izmjenjuje ocjena Komisije u pogledu postojanja potpore iz uvodne izjave 123., uvodnih izjava 128. do 137., uvodne izjave 139. i uvodne izjave 144. točke (a) Odluke o pokretanju postupka. Stoga je i izmjena program potpore.

(170) Konkretno, izmjenom se predmetnim kogeneracijskim postrojenjima omogućuje pristup natječajima koji se organiziraju za kogeneracijska postrojenja koja isporučuju električnu energiju u javne mreže. Kogeneracijska postrojenja odabrana na temelju natječaja dobit će premiju povrh tržišne cijene. Time im se osigurava prednost u odnosu na ostale proizvođače električne energije koji dobivaju samo tržišnu cijenu za proizvedenu električnu

([44]) Odluka Komisije od 22. srpnja 2009. o državnoj potpori SA.26036 (C 24/2009) – Austrija – Potpora velikim potrošačima električne energije (SL C 217, 11.9.2009., str. 12.)

([45]) Odluke Komisije 2011/528/EU od 8. ožujka 2011. o državnoj potpori C 24/09 (ex N 446/08) – Državna potpora u korist poduzećâ s visokim energetskim intenzitetom, austrijski zakon o zelenoj električnoj energiji (SL L 235, 10.9.2011., str. 42.)

([46]) SL C 83, 7.4.2009., str. 1.

energiju. Budući da samo operatori kogeneracijskih postrojenja i samo određene vrste operatora kogeneracije mogu sudjelovati u natječaju, prednost je selektivna. Potpora se financira iz dodatne pristojbe za kogeneraciju opisane u prethodnim odjeljcima 2.2. i 2.3. i stoga iz državnih sredstava zbog razloga navedenih u prethodnom odjeljku 6.1.2. Prednost isto tako može utjecati na trgovinu među državama članicama i tržišno natjecanje. Operatori kogeneracijskih postrojenja koji isporučuju električnu energiju u zatvorene distribucijske mreže natječu se s isporučiteljima koji električnu energiju isporučuju u javne mreže. Budući da električna energija koja je isporučena u javne mreže podliježe trgovini i tržišnom natjecanju među državama članicama, izmjena kojom se omogućuje proširenje na kogeneracijska postrojenja koja isporučuju električnu energiju u zatvorene distribucijske mreže može utjecati na trgovinu i tržišno natjecanje među državama članicama.

7.2. **Zakonitost**

(171) Budući da dodavanje nove kategorije kogeneracijskih postrojenja koja imaju pravo sudjelovati u natječajima još nije doneseno, Njemačka je poštovala svoje obveze na temelju članka 108. stavka 3. Ugovora.

7.3. **Spojivost**

7.3.1. *Doprinos cilju od zajedničkog interesa*

(172) Cilj potpore ostaje isti kao što je opisano u uvodnoj izjavi 148. Odluke o pokretanju postupka: usmjerena je na povećanje razine zaštite okoliša promicanjem električne energije iz energetski visokoučinkovite kogeneracije. Komisija u tom pogledu napominje da bi kogeneracijska postrojenja koja bi stekla pravo sudjelovanja u natječajima i dalje podlijegala zahtjevu visoke učinkovitosti u skladu s točkom 139. EEAG-a.

(173) Stoga Komisija zaključuje da se izmjenom pridonosi cilju od zajedničkog interesa jednako kao i izvornim programom (vidjeti u tom pogledu odjeljak 3.3.1.1. Odluke o pokretanju postupka).

7.3.2. *Potreba za intervencijom države i poticajni učinak*

(174) Kogeneracijska postrojenja koja isporučuju električnu energiju u privatnu mrežu pripadaju vrsti kogeneracijskih postrojenja koja se u Odluci o pokretanju postupka nazivaju „*Kontraktor*” (vidjeti uvodnu izjavu 23. Odluke o pokretanju postupka) i za koja su njemačka tijela dostavila izračune ujednačenih troškova proizvodnje energije i usporedbu s predviđanjima tržišne cijene (vidjeti prethodnu tablicu 5.).

(175) Države članice trebaju dokazati da je državna potpora nužna za otklanjanje tržišnog nedostatka koji bi u protivnom ostao neriješen (vidjeti točku 37. EEAG-a). Kad je riječ o kogeneraciji, Komisija pretpostavlja da su mjere energetske učinkovitosti usmjerene na negativne vanjske učinke stvaranjem pojedinačnih poticaja kako bi se postigli ciljevi zaštite okoliša za energetsku učinkovitost i za smanjenje emisija stakleničkih plinova (vidjeti točke 35. i 142. EEAG-a).

(176) U skladu s točkom 49. EEAG-a države članice moraju dokazati da potpora ima poticajni učinak koji dovodi do promjene ponašanja korisnika u skladu s ciljem od zajedničkog interesa koji se želi postići.

(177) Iz izračuna koje su dostavila njemačka tijela (vidjeti Table 5tablicu 5.) vidljivo je da su troškovi proizvodnje električne energije iz visokoučinkovite kogeneracije (LCOE) viši od tržišne cijene električne energije i da bez potpore takva djelatnost vjerojatno ne bi bila gospodarski održiva.

(178) Kogeneracijska postrojenja na koja se izmjena odnosi dobit će potporu samo ako budu odabrana u konkurentnom natječajnom postupku i stoga ne postoji potreba za zahtjevom obrasca iz točke 51. EEAG-a (vidjeti točku 52. EEAG-a).

(179) Komisija stoga zaključuje da su njemačka tijela dokazala da je potpora za kogeneracijska postrojenja koja isporučuju električnu energiju u privatne mreže nužna i da će program potpore imati poticajni učinak.

7.3.3. *Prikladnost potpore, razmjernost i izbjegavanje neopravdanog narušavanja tržišnog natjecanja*

(180) U skladu s točkom 145. EEAG-a državna potpora može se smatrati prikladnim instrumentom za financiranje mjera energetske učinkovitosti, bez obzira na oblik u kojem se dodjeljuje. Premije povrh tržišne cijene prikladni su instrumenti potpore kojima se kogeneracijskim postrojenjima nadoknađuju viši troškovi proizvodnje električne energije iz visokoučinkovite kogeneracije jer su usmjerene na element dodatnih troškova koji nije obuhvaćen tržišnom cijenom.

(181) Prijavljenom izmjenom dodala bi se nova kategorija operatora kogeneracije koji bi mogli sudjelovati u natječaju za dobivanje premije povrh tržišne cijene. Ona odgovara operativnoj potpori za proizvodnju električne energije u energetski visokoučinkovitim kogeneracijskim postrojenjima te se stoga za ocjenu razmjernosti primjenjuje točka 151. EEAG-a.

(182) U pogledu ocjene razmjernosti u točki 151. EEAG-a upućuje se na uvjete koji se primjenjuju na operativnu potporu za električnu energiju iz obnovljivih izvora kako je utvrđeno u odjeljku 3.3.2.1. EEAG-a.

(183) Kogeneracijska postrojenja na koja se izmjena odnosi pripadaju kategoriji definiranoj u točki 151. podtočki (a) EEAG-a: proizvedena električna energija prodavat će se javnosti (iako manjem broju korisnika nego u slučaju električne energije koja se prodaje u javnu mrežu).

(184) U pogledu ocjene razmjernosti u točki 151. EEAG-a upućuje se na uvjete koji se primjenjuju na operativnu potporu za električnu energiju iz obnovljivih izvora kako je utvrđeno u odjeljku 3.3.2.1. EEAG-a.

(185) U skladu s točkom 124. EEAG-a potpora se mora dodijeliti kao premija povrh tržišne cijene pri čemu proizvođači svoju električnu energiju prodaju izravno na tržištu. Osim toga, korisnici podliježu standardnim odgovornostima za uravnoteženje, osim ako ne postoje likvidna tržišta dnevnog uravnoteženja, i, naposljetku, programom se mora osigurati da se proizvođače ne potiče na proizvodnju električne energije kad su tržišne cijene negativne.

(186) Program potpore u skladu je s točkom 124. podtočkom (a) EEAG-a jer će se potpora odabranim poduzetnicima isplaćivati kao premija povrh tržišne cijene i operator kogeneracijskog postrojenja mora prodati električnu energiju na tržištu (vidjeti prethodnu uvodnu izjavu 79.). Operator isto tako podliježe uobičajenim odgovornostima za uravnoteženje (vidjeti prethodnu uvodnu izjavu 79.). Naposljetku, programom se ne stvaraju poticaji za proizvodnju u vrijeme negativnih cijena. Potpora se isplaćuje kao fiksna premija i za ograničeni broj sati rada pod punim opterećenjem. Time se povećavaju poticaji za prodaju električne energije u vrijeme veće potražnje jer će se time povećati prihodi i, s druge strane, smanjiti poticaji za proizvodnju u vrijeme negativnih cijena. Osim toga, Njemačka obustavlja potporu u vrijeme negativnih cijena (vidjeti prethodnu uvodnu izjavu 79.).

(187) Točkom 126. EEAG-a zahtijeva se da se od 1. siječnja 2017. potpore dodjeljuju u okviru natječajnog postupka.

(188) Izmjena je u skladu s tim zahtjevom jer uključuje dodavanje kategorije operatora kogeneracije koji imaju pravo sudjelovati u natječajima koji će se organizirati od zime 2017./2018. Komisija u pogledu strateškog nadmetanja napominje da su njemačka tijela provela studiju isplativosti kogeneracijskih postrojenja koja isporučuju električnu energiju u privatne mreže u kojoj je utvrđeno da je konkurentska prednost puno ograničenija no što se to u početku mislilo (ako uopće postoji), tako da je rizik strateškog nadmetanja dovoljno nizak da se omogući uključivanje te vrste kogeneracijskih postrojenja u isti natječaj. Osim toga, njemačka tijela navela su da će taj element uključiti u ocjenu natječaja i, nadalje, da će znakove strateškog nadmetanja, ako ih se otkrije, riješiti u okviru plana natječaja te Komisiji prijaviti izmjene uvjeta prihvatljivosti i plana natječaja.

7.3.4. *Transparentnost*

(189) Izmjena ne utječe na obvezu njemačkih tijela da provedu sve uvjete utvrđene u odjeljku 3.2.7. EEAG-a. Mjere su u skladu s odredbom o transparentnosti.

7.3.5. *Zaključak*

(190) Na temelju razloga utvrđenih u odjeljcima 7.3.1. do 7.3.4. Komisija zaključuje da je potpora za nova visokoučinkovita kogeneracijska postrojenja koja se upotrebljavaju u zatvorenim distribucijskim mrežama u skladu s EEAG-om, posebno s njegovim odjeljkom 3.4., i stoga je spojiva s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a.

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Smanjenja dodatnih pristojbi za kogeneraciju koje je Njemačka provela u skladu s KWKG-om iz 2016. u suprotnosti s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a spojiva su s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a nakon izmjena od 22. prosinca 2016.

Članak 2.

Pojedinačna potpora dodijeljena na temelju programa potpore iz članka 1. nije državna potpora u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora ako je u trenutku dodjele ispunjavala uvjete utvrđene u Uredbi koja je donesena u skladu s člankom 2. Uredbe (EZ) br. 994/98 koja se primjenjivala u trenutku dodjele potpore.

Članak 3.

Komisija prihvaća plan prilagodbe za razdoblje 2011.–2019. koji je prijavila Njemačka. Njemačka obavješćuje Komisiju o provedbi plana prilagodbe.

Članak 4.

Komisija nema prigovora na proširenje programa potpore koji je odobren Odlukom C(2016)6714 na nova visokoučinkovita kogeneracijska postrojenja koja se upotrebljavaju u zatvorenim distribucijskim mrežama, a koje Njemačka planira provesti na temelju članka 33.a stavka 2. točke (b) podtočke (bb) KWKG-a iz 2016., kako je izmijenjen Zakonom od 22. prosinca 2016., uz obrazloženje da je proširenje programa potpore spojivo s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora.

Članak 5.

Ova Odluka upućena je Saveznoj Republici Njemačkoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. svibnja 2017.

Za Komisiju
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije